

6^ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2002-2006

Συνοπτικός Οδηγός
2^η αναθεωρημένη έκδοση

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

N A T I O N A L
D O C U M E N T A T I O N
C E N T R E

Αθήνα

Δεκέμβριος 2004

Περιεχόμενα

Αντί προλόγου.....	3
Ενδεικτική κατανομή προϋπολογισμού 6 ^{ου} ΠΠ.....	5
Μέσα Υλοποίησης – Συμμετοχή – Προετοιμασία πρότασης – Διαδικασία Υποβολής – Κριτήρια Αξιολόγησης, Υλοποίηση έργων	7
Εστίαση και Ολοκλήρωση της Κοινοτικής Έρευνας	
Βιολογικές επιστήμες, γονιδιωματική και βιοτεχνολογία στην υπηρεσία της υγείας.....	22
Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας.....	23
Νανοτεχνολογίες και νανοεπιστήμες, πολυλειτουργικά υλικά βασιζόμενα στη γνώση, νέες διεργασίες και διατάξεις παραγωγής.....	25
Αεροναυτική και διαστήμα.....	26
Ποιότητα και ασφάλεια των τροφίμων.....	27
Αειφόρος ανάπτυξη, πλανητική μεταβολή και οικοσυστήματα.....	28
Πολίτες και διακυβέρνηση στην κοινωνία της γνώσης.....	30
Ειδικές δραστηριότητες που καλύπτουν ευρύτερο πεδίο έρευνας	
Υποστήριξη πολιτικών και πρόβλεψη επιστημονικών και τεχνολογικών αναγκών.....	31
Οριζόντιες ερευνητικές δραστηριότητες με συμμετοχή ΜΜΕ.....	33
Ειδικά μέτρα υποστήριξης της διεθνούς συνεργασίας.....	35
Δόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας	
Έρευνα και Καινοτομία.....	37
Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα.....	39
Ερευνητικές Υποδομές.....	41
Επιστήμη και κοινωνία.....	42
Ενίσχυση των βάσεων του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας	
Υποστήριξη του συντονισμού των δραστηριοτήτων.....	43
Συνεκτική ανάπτυξη των πολιτικών έρευνας και καινοτομίας.....	44
Πίνακας για επικοινωνία με γραφεία υποστήριξης στην ΕΕ.....	45
Ευρετήριο όρων/ Γλωσσάριο του 6 ^{ου} Προγράμματος Πλαισίου.....	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	54

Αντί προλόγου

Το 6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη (6^ο ΠΠ) αποτελεί το κύριο μέσο χρηματοδότησης της έρευνας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την περίοδο 2002-2006.

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης λειτουργεί σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) ως Εθνικό Σημείο Επαφής (NCP) για το 6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο, υποστηρίζοντας ενεργά την ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα καθώς και τους επιχειρηματικούς φορείς με συμβουλευτικές υπηρεσίες, άμεση πληροφόρηση και ανεύρεση εταίρων ώστε να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Αξιοποιεί την συμμετοχή του σε ευρωπαϊκά δίκτυα, όπως το δίκτυο των Κέντρων Αναδιανομής Τεχνολογίας, το δίκτυο των Εθνικών Σημείων Επαφής (NCPs), το δίκτυο υποστήριξης για ανεύρεση εταίρων IDEALIST και SMEs-Go life sciences, καθώς και σε έργα που αφορούν τη δημιουργία Δικτύου Εθνικών Σημείων Επαφής για τα Προγράμματα Πλαίσιο στη Μεσόγειο και στα Δ. Βαλκάνια (έργα: Euro-MEDANet, ERA-WESTBALKAN).

Το Δεκέμβριο του 2002 το ΕΚΤ παρουσίασε τον πρώτο συνοπτικό οδηγό με τα μέσα υλοποίησης του 6^{ου} ΠΠ, τις θεματικές προτεραιότητες και τα οριζόντια προγράμματα, και τις πρώτες προκηρύξεις.

Η παρούσα ανανεωμένη έκδοση του οδηγού, στο μέσο της διάρκειας του 6^{ου} ΠΠ, περιλαμβάνει:

- Την Εθνική συμμετοχή στις πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του 6^{ου} ΠΠ
- Τις παρατηρήσεις της Επιτροπής για την αναθεώρηση των νέων μέσων υλοποίησης με βάση την έκθεση αξιολόγησής τους (Έκθεση Marimon)
- Οδηγίες για τη συγγραφή και υποβολή προτάσεων

- Αναλυτικά σχόλια για τα μοντέλα κόστους και τις επιλέξιμες δαπάνες ενός έργου

- Τα κριτήρια αξιολόγησης ανά τύπο έργου
- Χρήσιμες συμβουλές και επισημάνσεις για την υποβολή προτάσεων
- Λάθη που πρέπει να αποφεύγονται κατά την υποβολή προτάσεων

Αυτός ο οδηγός συμπληρώνεται από μια καταγραφή των συνηθέστερων όρων ή συντομογραφιών του 6^{ου} ΠΠ με την αντίστοιχη απόδοσή τους στα ελληνικά, και από ένα παράρτημα που περιέχει τα ονόματα και στοιχεία επικοινωνίας των Εθνικών Εκπροσώπων ανά πρόγραμμα του 6^{ου} ΠΠ.

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Εθνικό Σημείο Επαφής για το 6^ο ΠΠ

Θεματικές Προτεραιότητες:

- Βιολογικές επιστήμες, γονιδιωματική και βιοτεχνολογία στην υπηρεσία της υγείας
- Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας
- Πολίτες και διακυβέρνηση στην κοινωνία της γνώσης

«Οριζόντια» Προγράμματα:

- Ερευνητικές Υποδομές
- Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα
- Έρευνα και Καινοτομία
- Επιστήμη και Κοινωνία
- Έρευνα με αντικείμενο τη διερεύνηση νέων και καινοφανών επιστημονικών και τεχνολογικών προβλημάτων και προοπτικών.

Η παρούσα έκδοση είναι διαθέσιμη στο δικτυακό τόπο του ΕΚΤ www.ekt.gr

6ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΟΜΑΔΕΣ ΔΡΑΣΗΣ (3)									
ΟΜΑΔΑ 1: ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ									
ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ (7)							ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ		
1. Γονιδιωματική και βιοτεχνολογία στην υπηρεσία της γνώσης 2. Τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας 3. Νανοτεχνολογίες, νανοεπιστήμες και πολυλειτουργικά υλικά 4. Αεροναυτική και Διάστημα 5. Ποιότητα και ασφάλεια των τροφίμων 6. Αειφόρος ανάπτυξη, πλανητική μεταβολή και οικοσυστήματα 7. Πολίτες και διακυβέρνηση στην κοινωνία της γνώσης	Ειδικές δραστηριότητες που καλύπτουν ευρύτερο πεδίο έρευνας		Νέα καινοφανή επιστημονικά και τεχνολογικά προβλήματα και προοπτικές (NEST)						
	Οριζόντιες ερευνητικές δραστηριότητες με συμμετοχή ΜΜΕ								
	Ειδικά μέτρα υποστήριξης της διεθνούς συνεργασίας								
	Δράσεις Κοινού Κέντρου Ερευνών								
ΟΜΑΔΑ 2: ΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ							ΟΜΑΔΑ 3: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ		
Έρευνα και Καινοτομία	Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα	Ερευνητικές υποδομές	Επιστήμη και κοινωνία	Υποστήριξη του συντονισμού των δραστηριοτήτων		Υποστήριξη της συνεκτικής ανάπτυξης των πολιτών			
6^ο ΠΠ (Ευρατόμ): Έρευνα και εκπαίδευση στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας									

Ενδεικτική κατανομή του προϋπολογισμού στο 6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο

6^ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

1. ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	14.682
1.1 Θεματικές προτεραιότητες	12.438
1.1.1 Βιολογικές επιστήμες, Γονιδιωματική και βιοτεχνολογία στην υπηρεσία της υγείας	2.514
Η συγκεκριμένη θεματική προτεραιότητα αναλύεται ως εξής:	
- Προηγμένη γονιδιωματική και εφαρμογές της στην υγεία:	1.209
- Καταπολέμηση σοβαρών ασθενειών:	1.305
1.1.2 Τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας	3.984
1.1.3 Νανοτεχνολογίες και νανοεπιστήμες, πολυλειτουργικά υλικά	1.429
1.1.4 Αεροναυτική και διάστημα	1.182
1.1.5 Ποιότητα και ασφάλεια των τροφίμων	753
1.1.6 Αειφόρος ανάπτυξη, πλανητική μεταβολή και οικοσυστήματα	2.329
Η ανάλυση του προϋπολογισμού στη συγκεκριμένη θεματική προτεραιότητα είναι ως εξής:	
- Αειφόρα ενεργειακά συστήματα	890
- Αειφόρες επίγειες μεταφορές	670
- Πλανητική μεταβολή και οικοσυστήματα	769
1.1.7 Πολίτες και διακυβέρνηση στην κοινωνία της γνώσης	247
1.2 Ειδικές δραστηριότητες που καλύπτουν ευρύτερο πεδίο έρευνας	1.409
1.2.1 Υποστήριξη πολιτικών και πρόβλεψη επιστημονικών και τεχνολογικών αναγκών	590
1.2.2 Οριζόντιες ερευνητικές δραστηριότητες με συμμετοχή ΜΜΕ (Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων)	473
1.2.3 Ειδικά μέτρα υποστήριξης της διεθνούς συνεργασίας	346
1.3 Μη πυρηνικές δραστηριότητες του Κοινού Κέντρου Ερευνών	835
2. ΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ	2.854
2.1 Έρευνα και καινοτομία	319
2.2 Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα	1.732
2.3 Ερευνητική υποδομή	715
2.4 Επιστήμη και Κοινωνία	88

3. Ενίσχυση των βάσεων του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας	347
3.1 Υποστήριξη του συντονισμού των δραστηριοτήτων	292
3.2 Υποστήριξη της συνεκτικής ανάπτυξης των πολιτικών έρευνας και καινοτομίας	55
Πρόγραμμα Πλαίσιο Ευρατόμ έρευνας και εκπαίδευσης στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας	1.230
1. Θεματικά πεδία προτεραιότητας	890
Έρευνα στο πεδίο της ενέργειας σύντηξης	750
Διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων	90
Ακτινοπροστασία	50
2. Άλλες δραστηριότητες στο πεδίο των πυρηνικών τεχνολογιών και της πυρηνικής ασφάλειας	50
3. Δράσεις από το Κοινό Κέντρο Ερευνών	290
ΣΥΝΟΛΟ	17.883

A. Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων) – Συμμετοχή – Προετοιμασία πρότασης - Διαδικασία Υποβολής προτάσεων – κριτήρια αξιολόγησης

A1. Μέσα Υλοποίησης (Τύποι Έργων)

Τα νέα μέσα υλοποίησης (Ολοκληρωμένα Έργα και Δίκτυα Αριστείας) έχουν ως στόχο να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της Κοινότητας και να συμβάλουν στην αντιμετώπιση μείζονων κοινωνικών αναγκών. Οι νέοι αυτοί τύποι έργων αφορούν την παραγωγή της απαιτούμενης γνώσης για την υλοποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων. Έχουν σχεδιαστεί ως δράσεις μεγάλης κλίμακας, κινητοποιώντας κρίσιμη μάζα πόρων και τεχνογνωσίας στο χώρο της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και θα διεξάγονται, κατά προτίμηση, από δημόσια/ιδιωτικά εταιρικά σχήματα.

A1.1 Ολοκληρωμένα Έργα (IPs: Integrated Projects)

Κάθε Ολοκληρωμένο Έργο πρέπει να έχει σαφώς καθορισμένους επιστημονικούς και τεχνολογικούς στόχους και να αποβλέπει στην παραγωγή συγκεκριμένων αποτελεσμάτων. Στο σχέδιο υλοποίησης ενός Ολοκληρωμένου Έργου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και οι εξής δραστηριότητες:

- στοχευμένη έρευνα και, κατά περίπτωση, τεχνολογική ανάπτυξη ή/και επίδειξη
- κατάρτιση και εκπαίδευση στελεχών, διάδοση ή/και μεταφορά τεχνολογίας και επιτυχημένη διαχείριση των γνώσεων με απώτερο στόχο την προαγωγή της καινοτομίας
- συνεκτικό πλαίσιο διαχείρισης για την υλοποίηση του έργου και των στόχων.

Τα Ολοκληρωμένα Έργα υλοποιούνται με βάση σχέδια χρηματοδότησης, κατά προτίμηση με σημαντική κινητοποίηση κεφαλαίων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών πόρων της Ευρωπαϊκής

Τράπεζας Επενδύσεων ή προγραμμάτων συνεργασίας, όπως το EYPHKA.

Αριθμός εταιρών κοινοπραξίας για τα Ολοκληρωμένα Έργα: Τυπικά απαιτούνται τρεις εταίροι/φορείς από τρία διαφορετικά κράτη, δύο από τα οποία πρέπει υποχρεωτικά να είναι κράτη-μέλη ή υποψήφια για ένταξη κράτη. Ωστόσο, συνήθως αποτελούνται από 6 έως 20 εταίρους/φορείς, ή και περισσότερους, ενώ δεν αποκλείεται η συμμετοχή στις κοινοπραξίες εταιρών από «τρίτες» χώρες.

Διάρκεια ενός Ολοκληρωμένου Έργου: Προσδιορίζεται από 48 έως 60 μήνες, με δυνατότητα παράτασης ανάλογα με τα παραδοτέα του έργου.

Προϋπολογισμός: Για ένα Ολοκληρωμένο Έργο ο προϋπολογισμός μπορεί να κυμαίνεται από μερικά εκατομμύρια έως μερικές δεκάδες εκατομμύρια ευρώ.

A1.2 Δίκτυα Αριστείας (NoEs: Networks of Excellence)

Στόχος των Δικτύων Αριστείας είναι η ενίσχυση και ανάπτυξη της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας στην Ευρώπη, μέσω της ολοκλήρωσης της ερευνητικής ικανότητας που υπάρχει ήδη τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Παράλληλα, η αριστεία πρέπει να διαδοθεί και πέρα από τα μέλη του Δικτύου.

Κάθε δίκτυο έχει στόχο την προώθηση των γνώσεων σε συγκεκριμένο τομέα, συγκεντρώνοντας κρίσιμη μάζα εμπειρογνωμοσύνης και ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας. Τα δίκτυα προωθούν

τη συνεργασία μεταξύ δυναμικού αριστείας σε πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, επιχειρήσεις, επιστημονικούς και τεχνολογικούς φορείς. Ένα Δίκτυο Αριστείας υλοποιείται μέσω ενός κοινού προγράμματος δραστηριοτήτων, όπου εμπλέκονται μερικές ή όλες οι ερευνητικές ικανότητες και δραστηριότητες των συμμετεχόντων στον οικείο τομέα. Οι δραστηριότητες των Δικτύων προσανατολίζονται στην επίτευξη μακροπρόθεσμων και πολυεπιστημονικών στόχων και όχι σε προκαθορισμένα αποτελέσματα όσον αφορά προϊόντα, διαδικασίες ή υπηρεσίες.

Στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων ενός Δικτύου Αριστείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται και τα εξής στοιχεία:

- i. Δράσεις Ολοκλήρωσης, όπως: δημιουργία μηχανισμών για το συντονισμό και την ενοποίηση των ερευνητικών προφίλ των εταίρων, από κοινού διαχείριση των γνώσεων και χρήση ερευνητικών εργαλείων και εγκαταστάσεων, μεθοδολογία/σχήματα ανταλλαγής προσωπικού, από κοινού χρήση και πρόσβαση σε εξοπλισμό, διοικητικές και ερευνητικές υποδομές, εγκαταστάσεις και υπηρεσίες
- ii. Από κοινού ερευνητικές δραστηριότητες: στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων πρέπει να συμπεριλαμβάνονται ερευνητικές δράσεις που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ των μελών, ώστε να εξασφαλιστεί ο στόχος της διαρκούς ενοποίησης
- iii. Δράσεις για τη διάδοση της αριστείας
- iv. Διαχείριση του Δικτύου.

Αριθμός εταίρων (& ερευνητών) ενός Δικτύου Αριστείας: Γενικά απαιτούνται κατ' ελάχιστο έξι εταίροι/φορείς από τουλάχιστον τρία διαφορετικά κράτη, εκ

των οποίων τα δύο να είναι υποχρεωτικά κράτη-μέλη ή υποψήφια για ένταξη κράτη. Ωστόσο, συνήθως αποτελούνται από 6 έως 20 φορείς, ή και περισσότερους (που περιλαμβάνουν από μερικές δεκάδες έως μερικές εκατοντάδες ερευνητές), ενώ δεν αποκλείεται η συμμετοχή στις κοινοπραξίες εταιρών από «τρίτες» χώρες.

Διάρκεια ενός Δικτύου Αριστείας: Η χρονική διάρκεια για την ολοκλήρωση του προγράμματος ενός Δικτύου Αριστείας προσδιορίζεται τυπικά στα πέντε χρόνια, με δυνατότητα παράτασης.

Οικονομική συμβολή της Κοινότητας

Η οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας σε ένα Δίκτυο Αριστείας καθορίζεται από τον αριθμό των ερευνητών καθώς και τη συμμετοχή μεταπτυχιακών (επί διδακτορικού) φοιτητών. Η οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας ανέρχεται σε 20.000 ευρώ/έτος για κάθε ερευνητή του δικτύου και 4.000 ευρώ/έτος για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή.

Ο παρακάτω πίνακας δίνει τυπικό παράδειγμα χρηματοδοτικής συμβολής της Κοινότητας, ανάλογα με τον αριθμό των ερευνητών:

Δίκτυο Αριστείας με:	€ εκατ./έτος
50 ερευνητές	1
100 ερευνητές	2
150 ερευνητές	3
250 ερευνητές	4
500 ερευνητές	5
1000+ ερευνητές	6

Έτσι για παράδειγμα, για ένα Δίκτυο Αριστείας που αποτελείται από 200 ερευνητές, με χρονική διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος πέντε χρόνια, η οικονομική συμβολή της Κοινότητας θα ανέλθει συνολικά σε 17,5 εκ. ευρώ, και επιπλέον πριμοδότηση (bonus) για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (που εκπονούν διδακτορική διατριβή).

A1.3 Το Άρθρο 169

Βάσει του άρθρου 169 της Ιδρυτικής Συνθήκης της ΕΕ η Κοινότητα μπορεί να συμμετέχει σε ερευνητικά προγράμματα, που εκτελούνται από κοινού από μερικά κράτη-μέλη. Στόχος του άρθρου είναι να ενισχύσει την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων εθνικών προγραμμάτων (μεγάλου βεληνεκούς) σε έναν συγκεκριμένο ερευνητικό τομέα. Η

εφαρμογή όμως του άρθρου 169 απαιτεί μια περίπλοκη διαδικασία, γεγονός το οποίο έχει αποτρέψει τη μέχρι σήμερα χρήση του.

A1.4 Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs) και Ειδικά Στοχοθετημένα Έργα Καινοτομίας (STIPs)

Στόχος αυτών των έργων είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και η ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών και των πολιτικών της Κοινότητας. Είναι έργα με σαφώς λιγότερο φιλόδοξους στόχους σε σχέση με τα Ολοκληρωμένα Έργα.

Τα Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs) μπορούν να συνδυάζουν δύο ή περισσότερους από τους εξής τύπους δραστηριοτήτων: στοχευμένα, σαφώς καθορισμένα και αυστηρά εστιασμένα σχέδια έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και σχέδια επίδειξης.

Τα Ειδικά Στοχοθετημένα Έργα Καινοτομίας (STIPs) είναι στοχευμένα, σαφώς καθορισμένα και αυστηρά εστιασμένα σχέδια που αφορούν την υλοποίηση και διάχυση δράσεων καινοτομίας και καινοτόμων μεθόδων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τα Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα καθώς και τα Ειδικά Στοχοθετημένα Έργα Καινοτομίας έχουν σχεδιαστεί έτσι, ώστε

να έχουν πολλές ομοιότητες με τα έργα του 5^{ου} ΠΠ.

Αριθμός εταίρων της Κοινοπραξίας για τα STREPs: Απαιτούνται κατ'ελάχιστο τρεις εταίροι από τρία κράτη, εκ των οποίων τα δύο πρέπει να είναι υποχρεωτικά κράτη-μέλη ή υπό ένταξη κράτη.

Ανάλογα με την πρόσκληση υποβολής προτάσεων μπορεί να υπάρξει τροποποίηση του αριθμού εταίρων. Ειδικοί όροι ελάχιστου αριθμού εταίρων υπάρχει ενδεχόμενο να οριστούν για την περιοχή του προγράμματος που αφορά «Ειδικές Δραστηριότητες Διεθνούς Συνεργασίας» (INCO).

Διάρκεια των έργων: Τρία χρόνια (περίπου), με μικρή δυνατότητα παράτασης.

Προϋπολογισμός: Τα Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα είναι έργα περιορισμένου προϋπολογισμού. Ο προϋπολογισμός τους συνήθως κυμαίνεται από 1,5 έως 3,5 εκατομμύρια ευρώ.

A1.5 Δράσεις Συντονισμού (CAs: Coordination Actions)

Στόχος των έργων που αναφέρονται σε Δράσεις Συντονισμού είναι η προώθηση και υποστήριξη της δικτύωσης και του συντονισμού ερευνητικών και καινοτόμων δράσεων σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τα έργα που αφορούν τις Δράσεις Συντονισμού πρέπει να συνδυάζουν δραστηριότητες δύο τύπων:

α. Δραστηριότητες συντονισμού, όπως:

- διοργάνωση συνεδρίων και συναντήσεων
- ανταλλαγή προσωπικού
- ανταλλαγή, διάχυση και διάδοση βέλτιστων πρακτικών

- εκπόνηση μελετών και αναλύσεων
- ανάπτυξη κοινών συστημάτων πληροφόρησης
- συγκρότηση ομάδων εμπειρογνομόνων
- οργάνωση και διαχείριση συνδυασμένων ή κοινών δράσεων

β. Δραστηριότητες διαχείρισης έργου

Αριθμός εταίρων κοινοπραξίας για τις Δράσεις Συντονισμού: Απαιτούνται κατ'ελάχιστο τρεις εταίροι από τρία κράτη, εκ των οποίων τα δύο πρέπει να είναι κράτη-μέλη ή υπό ένταξη κράτη.

Διάρκεια των έργων: 18 – 36 μήνες.

A1.6 Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs: Specific Support Actions) ή Ειδικές Υποστηρικτικές Δράσεις

Τα έργα που αφορούν τις Δράσεις Ειδικής Στήριξης συμπληρώνουν τα υπόλοιπα μέσα υλοποίησης του 6^{ου} ΠΠ. Στοχεύουν στην υποστήριξη της μελλοντικής Κοινοτικής έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και επίσης ενθαρρύνουν την συμμετοχή των ΜΜΕ και άλλων «μικρών» ερευνητικών ομάδων, όπως και οργανισμών από τις υπό ένταξη χώρες, στις θεματικές προτεραιότητες.

Τα έργα πρέπει να περιλαμβάνουν ή να συνδυάζουν, κατά περίπτωση, τους εξής δύο τύπους δραστηριοτήτων:

α. Δραστηριότητες Υποστήριξης:

- συνέδρια, σεμινάρια, ομάδες εμπειρογνομόνων
- μελέτες και αναλύσεις

- διακρατική μεταφορά τεχνολογίας και υπηρεσίες αφομοίωσης
- ανάπτυξη στρατηγικών έρευνας ή καινοτόμων στρατηγικών
- επιστημονικά βραβεία και διαγωνισμοί υψηλού επιπέδου
- επιχειρησιακή υποστήριξη και δραστηριότητες διάδοσης, πληροφόρησης και επικοινωνίας

β. Δραστηριότητες διαχείρισης έργου

Αριθμός εταίρων κοινοπραξίας για τις Δράσεις Ειδικής Στήριξης: Υπάρχει η δυνατότητα να συμμετέχει ένας οργανισμός μόνος του ή ένα σύνολο εταίρων.

Διάρκεια των έργων: 19 – 30 μήνες.

A2 Κύρια χαρακτηριστικά των τύπων έργων και σχόλια για την έκθεση «Marimon» (συνοπτική παρουσίαση)

Δίκτυα Αριστείας (Networks of Excellence - NoEs)

Τυπική διάρκεια: 48 – 60 μήνες
Κοινοπραξία (optimum): 6 -12 εταίροι
Κοινοτική χρηματοδότηση: 4 - 15 εκ. ευρώ (**Μέσος όρος:** 7 εκ. ευρώ)
Χαρακτηριστικά: Απευθύνονται σε ερευνητικούς οργανισμούς, πανεπιστήμια, και εταιρείες εποπτευόμενες από το δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα. Διαθέτουν μεγάλο βαθμό αυτονομίας και υποβάλλουν ετήσιο επικαιροποιημένο πρόγραμμα εργασίας. Η κοινοπραξία έχει τη δυνατότητα να προβεί σε προκήρυξη πρόταση υποβολής προτάσεων για να συμπεριλάβει νέους εταίρους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου.

Ολοκληρωμένα Έργα (Integrated Projects - IPs)

Τυπική διάρκεια: 36 – 60 μήνες
Κοινοπραξία (optimum): 10 -20 εταίροι
Κοινοτική χρηματοδότηση: 4 - 25 εκ. ευρώ (**Μέσος όρος:** 10 εκ. ευρώ)
Χαρακτηριστικά: Απευθύνονται σε εταιρείες (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), βιομηχανίες, ερευνητικά ινστιτούτα, πανεπιστήμια, και σε ορισμένες περιπτώσεις σε ομάδες τελικών χρηστών. Περιλαμβάνουν: ερευνητικές δράσεις και δραστηριότητες διαχείρισης, επίδειξης και εκπαίδευσης. Διαθέτουν μεγάλο βαθμό αυτονομίας και υποβάλλουν ετήσιο επικαιροποιημένο πρόγραμμα εργασίας. Η κοινοπραξία έχει την δυνατότητα να προβεί σε προκήρυξη υποβολής προτάσεων για να συμπεριλάβει νέους εταίρους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου.

Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs)

Τυπική διάρκεια: 18 – 36 μήνες
Κοινοπραξία (optimum): 6 -15 εταίροι
Κοινοτική χρηματοδότηση: 0.8 - 3 εκ. ευρώ (**Μέσος όρος:** 1,9 εκ. ευρώ)
Χαρακτηριστικά: Απευθύνονται σε εταιρείες (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), βιομηχανίες, ερευνητικά ινστιτούτα

και πανεπιστήμια. Το πρόγραμμα εργασίας του έργου είναι συγκεκριμένο και δεν υπάρχει δυνατότητα αναθεώρησης στη διάρκεια του έργου.

Δράσεις Συντονισμού (Coordination Actions - CAs)

Τυπική Διάρκεια: 18-36 μήνες
Κοινοπραξία (optimum): 13-26 εταίροι
Κοινοτική χρηματοδότηση: 0,5 – 1,8 εκ. ευρώ (**Μέσος όρος:** 1 εκ. ευρώ)
Χαρακτηριστικά: Απευθύνονται σε εταιρείες (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), βιομηχανίες, ερευνητικά ινστιτούτα και πανεπιστήμια. Το πρόγραμμα εργασίας του έργου είναι συγκεκριμένο και δεν υπάρχει δυνατότητα αναθεώρησης στη διάρκεια του έργου. **Δεν συμπεριλαμβάνουν ερευνητικές δράσεις/δραστηριότητες.**

Δράσεις Ειδικής Στήριξης (Specific Support Actions - SSAs)

Τυπική Διάρκεια: 9-30 μήνες
Κοινοπραξία (optimum): 1-15 εταίροι
Κοινοτική χρηματοδότηση: 0,3 – 1 εκ. ευρώ (**Μέσος όρος:** 0,5 εκ ευρώ)
Χαρακτηριστικά: Απευθύνονται σε εταιρείες (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), βιομηχανίες, ερευνητικά ινστιτούτα και πανεπιστήμια. Το πρόγραμμα εργασίας του έργου είναι συγκεκριμένο και δεν υπάρχει δυνατότητα αναθεώρησης στη διάρκεια του έργου. **Δεν συμπεριλαμβάνουν ερευνητικές δράσεις/δραστηριότητες.**

Η Έκθεση για την αξιολόγηση των νέων μέσων υλοποίησης του 6^{ου} ΠΠ (Έκθεση "Marimon")

Τα νέα μέσα υλοποίησης του 6ου Προγράμματος Πλαισίου (Ολοκληρωμένα Έργα, Δίκτυα Αριστείας) πρέπει να διατηρηθούν στο επόμενο Πρόγραμμα Πλαίσιο, αλλά με βελτιώσεις στο σχεδιασμό και την εφαρμογή τους. Αυτό είναι το βασικό συμπέρασμα της αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε από ανεξάρτητη επιτροπή εμπειρογνομόνων για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Κοινοβούλιο και δημοσιεύτηκε στις 21 Ιουνίου 2004.

Η αξιολόγηση, που βασίστηκε στις πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του 6ου ΠΠ, αποκαλύπτει πως τα νέα μέσα υλοποίησης κάλυψαν μόνο εν μέρει τις υψηλές προσδοκίες της επιστημονικής κοινότητας. Ωστόσο, οι Ευρωπαίοι ερευνητές παραμένουν αισιόδοξοι για τη μελλοντική συμβολή των Δικτύων Αριστείας και των Ολοκληρωμένων Έργων στη διεθνή ερευνητική συνεργασία και την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

Η κριτική απέναντι στα νέα μέσα υλοποίησης αφορά κυρίως τις διαδικασίες εφαρμογής και το μέγεθος των νέων μέσων. Όσον αφορά τις διαδικασίες, τα προβλήματα συνδέονται με τη διαμόρφωση της κοινοπραξίας, την υποβολή και αξιολόγηση των προτάσεων, τη διαπραγμάτευση των συμβολαίων. Για τα Δίκτυα Αριστείας το κύριο πρόβλημα αφορά τη "βιώσιμη ενσωμάτωση", δηλαδή τη διατήρηση της στενής συνεργασίας και δέσμευσης των μελών του Δικτύου και μετά την εκτέλεση των συμβατικών υποχρεώσεων της κοινοπραξίας.

Σχετικά με το μέγεθος των νέων μέσων, επικρατεί η λανθασμένη εντύπωση πως τα νέα μέσα απευθύνονται σε μεγάλες κοινοπραξίες και έργα. Πρέπει, λοιπόν, να καταστεί σαφές πως η ειδοποιός διαφορά μεταξύ των μέσων δεν αφορά το μέγεθος, αλλά τους ερευνητικούς στόχους και τα επιστημονικά πεδία δράσης. Η "κρίσιμη μάζα" εξαρτάται από το θέμα, την ερευνητική περιοχή, τους συμμετέχοντες,

τα δυνητικά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία κάθε πρότασης.

Οι προτάσεις της επιτροπής αξιολόγησης για τη βελτίωση των νέων μέσων στο επόμενο Πρόγραμμα Πλαίσιο καλύπτουν, μεταξύ άλλων, θέματα όπως το κόστος υποβολής προτάσεων, την ευελιξία των συμμετεχόντων, την υποστήριξη των ερευνητικών φορέων, τον προσδιορισμό των στόχων και τη διαφοροποίηση των μέσων υλοποίησης.

Συγκεκριμένα, προτείνεται ο ανασχεδιασμός των Δικτύων Αριστείας, ώστε να καλύπτονται διαφορετικές μορφές συνεργασίας και μεγέθη κοινοπραξιών. Επιπλέον, πρέπει να διασαφηνιστεί ότι τα Ολοκληρωμένα Έργα αφορούν προτάσεις για τη δημιουργία νέας γνώσης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Προτείνεται επίσης η αύξηση του προϋπολογισμού για τα Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα, αφού αυτά ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες συμμετεχόντων από τα νέα κράτη μέλη, μικρομεσαίων επιχειρήσεων, κ.λπ.

Οι γενικότερες συστάσεις της επιτροπής αφορούν το συντονισμό ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων για την έρευνα, καθώς και την απλοποίηση των διαδικασιών για μεγαλύτερη ευελιξία και αποτελεσματικότητα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η πρόταση της επιτροπής σχετικά με την επιλογή των μέσων υλοποίησης από τους ίδιους τους ερευνητές, καθώς έχει παρατηρηθεί πως οι κοινοπραξίες συχνά προσαρμόζουν τα ερευνητικά τους έργα στα μέσα υλοποίησης που υποδεικνύει η ΕΕ για να αυξήσουν την πιθανότητα χρηματοδότησης της πρότασης.

Όσον αφορά τη μείωση του κόστους συμμετοχής στο Πρόγραμμα Πλαίσιο, προτείνεται η αξιολόγηση των προτάσεων σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, οι ενδιαφερόμενοι θα υποβάλλουν μια σύντομη πρόταση που θα αξιολογείται με κριτήρια όπως η πληρότητα και η αριστεία. Εάν η πρόταση περάσει στη δεύτερη φάση αξιολόγησης, η κοινοπραξία θα έχει την ευκαιρία να επενδύσει περισσότερο για την υποβολή μιας αναλυτικής πρότασης.

A2 Διαδικασία υποβολής προτάσεων

Η υποβολή προτάσεων ακολουθεί πάντα τις δημόσιες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τα Ολοκληρωμένα Έργα, τα Δίκτυα Αριστείας, τα Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα, τις Δράσεις Συντονισμού καθώς και για τις Ειδικές Δράσεις Στήριξης.

Υπάρχει ενδεχόμενο, ανάλογα με την πρόσκληση υποβολής και με τη θεματική προτεραιότητα ή το οριζόντιο πρόγραμμα, να εφαρμοστεί η διαδικασία υποβολής δύο σταδίων.

Οι φορείς, προκειμένου να υποβάλουν προτάσεις, θα πρέπει να συμβουλευτούν τον αντίστοιχο οδηγό υποβολής προτάσεων, που δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε Θεματική Προτεραιότητα καθώς και για κάθε Οριζόντιο Πρόγραμμα.

Οι φορείς **μπορούν να υποβάλουν πρόταση** με τους εξής τέσσερις τρόπους:

1. Σύνταξη off-line και υποβολή on-line
2. Σύνταξη on-line και υποβολή on-line
3. Σύνταξη off-line και υποβολή σε δισκέτα
4. Σύνταξη off-line και υποβολή με εκτυπωμένο ανάτυπο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διευκρίνισε ότι όλες οι προτάσεις θα πρέπει να υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η υποβολή πρότασης σε εκτυπωμένο ανάτυπο θα γίνεται δεκτή μόνο κατ' εξαίρεση και για ειδικούς λόγους που θα πρέπει να εξηγήσει εκ των προτέρων ο συντονιστής της κοινοπραξίας.

Η πρόταση που θα υποβληθεί πρέπει να βρίσκεται σε συγκεκριμένο τόπο, την ημερομηνία και ώρα που ορίζει η προκήρυξη. Το ίδιο ισχύει και για την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης.

Διαδικασία συνεχούς υποβολής

Οι προτάσεις που υπόκεινται στη διαδικασία συνεχούς υποβολής μπορούν να υποβάλλονται οποιαδήποτε ημερομηνία. Για αυτές τις προτάσεις υπάρχουν περιοδικές ημερομηνίες

αξιολογήσεων τις οποίες ορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Διαδικασία υποβολής προτάσεων δύο σταδίων

Η παραπάνω διαδικασία προδιαγράφεται στην προκήρυξη υποβολής προτάσεων, όπως αυτή δημοσιεύεται στην επίσημη εφημερίδα της ΕΕ.

1ο στάδιο

Υποβάλλεται μια συνοπτική περιγραφή της πρότασης (έως 10 σελίδες) η οποία συνοδεύεται από τα έντυπα A1, A2 και A3. Εφ' όσον η συνοπτική πρόταση αξιολογηθεί θετικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνει τον Συντονιστή του έργου να υποβάλει εντός τακτής προθεσμίας την πλήρη πρόταση.

2^ο στάδιο

Υποβάλλεται η πλήρης πρόταση από τον Συντονιστή, η οποία περιλαμβάνει τη συνολική περιγραφή του έργου (μέρος Β) καθώς και τα έντυπα: A1, A2, και A3.

A3 Αξιολόγηση των προτάσεων – Κριτήρια αξιολόγησης

Η ακόλουθη σειρά κριτηρίων αποτελεί την κοινή βάση για την αξιολόγηση των προτάσεων. Δίδεται ως T (Threshold) το κατώτατο βαθμολογικό όριο κάθε κριτηρίου. Για να είναι επιλέξιμη μια πρόταση θα πρέπει να ικανοποιεί **και** τους εξής δύο όρους: Η βαθμολογία για κάθε κριτήριο να είναι ίση ή μεγαλύτερη του ορίου (T) **και** να συγκεντρώνει συγκεκριμένη συνολική ελάχιστη βαθμολογία, όπως ορίζεται παρακάτω.

Δίκτυα Αριστείας (NoEs)

- Συνάφεια με τους στόχους του Προγράμματος (**T=3/5**)
- Δυνητικός αντίκτυπος (**T=3/5**). Στο κριτήριο περιλαμβάνονται: φιλοδοξία των στόχων, στρατηγικές ανάγκες, ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία
- Αριστεία των συμμετεχόντων (**T=3/5**). Περιλαμβάνονται και βαθμολογούνται: η αριστεία σε ατομικό επίπεδο, κρίσιμη μάζα
- Βαθμός ολοκλήρωσης (**T=4/5**)
- Οργάνωση και διαχείριση (**T=3/5**). Κρίνονται: η ποιότητα της κοινοπραξίας, η δομή, η συμπληρωματικότητα, η ίση συμμετοχή των φύλων

Συνολική ελάχιστη βαθμολογία: 20/25

Ολοκληρωμένα Έργα (IPs)

Οι προτάσεις πρέπει να περιέχουν στοιχεία που να απαντούν με επιτυχία στα εξής κριτήρια:

- Συνάφεια του έργου με τους στόχους του Προγράμματος (**T=3/5**)
- Δυνητικός αντίκτυπος (**T= 3/5**)
- Επιστημονική και τεχνολογική αριστεία (**T=4/5**)
- Ποιότητα κοινοπραξίας (**T=3/5**)
- Ποιότητα διαχείρισης (**T=3/5**)
- Κινητοποίηση πόρων (**T=3/5**)

Συνολική ελάχιστη βαθμολογία: 24/30

Διαδικασία ακρόασης για Δίκτυα Αριστείας και Ολοκληρωμένα Έργα:

Για τα έργα εκείνα που θα πληρούν επαρκώς όλα τα κριτήρια αξιολόγησης, θα κληθούν εκπρόσωποι της κοινοπραξίας να απαντήσουν σε συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν το έργο και τα οποία θα τους θέσουν οι αξιολογητές

Ειδικά Στοχοθετημένα Έργα Έρευνας ή Καινοτομίας (STREPs ή STRIPs)

Οι προτάσεις πρέπει να περιέχουν στοιχεία που να απαντούν με επιτυχία στα εξής κριτήρια:

- Συνάφεια του έργου με τους στόχους του Προγράμματος (**T=3/5**)
- Επιστημονική και τεχνολογική αριστεία (**T= 4/5**)
- Δυνητικός αντίκτυπος (**T=3/5**)
- Ποιότητα κοινοπραξίας (**T=3/5**)
- Ποιότητα διαχείρισης (**T=3/5**)
- Κινητοποίηση πόρων (**T=3/5**)

Συνολική ελάχιστη βαθμολογία: 21/30

Δράσεις Συντονισμού (CAs)

Οι προτάσεις πρέπει να περιέχουν στοιχεία που να απαντούν με επιτυχία στα εξής κριτήρια:

- Συνάφεια (**T=3/5**)
- Ποιότητα συντονισμού (**T=4/5**)
- Δυνητικός αντίκτυπος (**T=3/5**)
- Ποιότητα κοινοπραξίας (**T=3/5**)
- Ποιότητα διαχείρισης (**T=3/5**)
- Κινητοποίηση πόρων (**T=3/5**)

Συνολική ελάχιστη βαθμολογία: 21/30

Ειδικές Δράσεις Στήριξης (SSAs)

- Συνάφεια (**T=3/5**)
- Ποιότητα της Δράσης Στήριξης (**T=3/5**)
- Δυνητικός αντίκτυπος (**T=3/5**)
- Ποιότητα διαχείρισης (**T=3/5**)
- Κινητοποίηση πόρων (**T=3/5**)

Συνολική ελάχιστη βαθμολογία: 17,5/25

A4. Οικονομικά μοντέλα συμμετοχής - Οικονομική συμβολή της Κοινότητας

Υπάρχουν τρεις τύποι οικονομικών μοντέλων-συμβολαίων για τη συμμετοχή των φορέων/οργανισμών στα έργα του 6^{ου} ΠΠ:

α. FC (Full Cost): Σε αυτό το οικονομικό μοντέλο κάθε οργανισμός/φορέας προσδιορίζει ο ίδιος τα άμεσα και έμμεσα κόστη της συμμετοχής του.

Η Κοινοτική συμμετοχή ανέρχεται στο 50% του συνολικού κόστους με το οποίο συμμετέχει ο οργανισμός στο έργο (εξαιρούνται τα έργα τύπου SSA και CA, για τα οποία η Κοινοτική συμμετοχή μπορεί να ανέλθει στο 100%).

Απευθύνεται σε όλους τους φορείς

β. FCF (Full Cost, Flat-rate component):

Σε αυτό το οικονομικό μοντέλο κάθε οργανισμός/φορέας προσδιορίζει ο ίδιος το άμεσο κόστος συμμετοχής. Το έμμεσο κόστος (overhead) υπολογίζεται στο 20% (Flat rate component) του συνόλου του άμεσου κόστους με το οποίο συμμετέχει ο οργανισμός στο έργο.

Απευθύνεται σε ερευνητικούς φορείς, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, διεθνείς οργανισμούς και ΜΜΕ (Μικρο-Μεσαίες επιχειρήσεις).

γ. AC (Additional Cost, flat rate component):

η Κοινοτική συμμετοχή ανέρχεται στο 100% του συνολικού προϋπολογισμού συμμετοχής του οργανισμού στο έργο. Το έμμεσο κόστος (overhead) υπολογίζεται στο 20% (Flat rate component) του συνόλου του άμεσου κόστους με το οποίο συμμετέχει ο οργανισμός στο έργο.

Ο συγκεκριμένος τύπος οικονομικού μοντέλου ενδείκνυται για τη συμμετοχή ακαδημαϊκών φορέων (πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα).

Η Κοινοτική συμβολή ανά τύπο έργου

Στα οικονομικά μοντέλα FC ή FCF, η κοινοτική συμμετοχή, ανάλογα με τον τύπο του έργου, ανέρχεται σε:

* 50% για έργα E&TA

* 35% για έργα επίδειξης

* 100% για το κόστος που αφορά τη διαχείριση του έργου (αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει το 7% της κοινοτικής χρηματοδότησης)

* Οι δραστηριότητες ολοκληρωμένης πρωτοβουλίας για τις υποδομές πρέπει να περιλαμβάνουν μία δραστηριότητα δικτύωσης (δράση συντονισμού: μέχρι ποσοστού 100% του προϋπολογισμού) και τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες δραστηριότητες: ερευνητικές δραστηριότητες (μέχρι ποσοστού 50% του προϋπολογισμού) ή δραστηριότητες παροχής ειδικών υπηρεσιών (δράση ειδικής στήριξης, για παράδειγμα, διακρατική πρόσβαση σε ερευνητικές υποδομές: μέχρι ποσοστού 100% του προϋπολογισμού).

* Για τις δράσεις υποστήριξης των ερευνητικών υποδομών που αφορούν προπαρασκευαστικές τεχνικές εργασίες (συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας) και την ανάπτυξη νέων υποδομών, η Κοινοτική συμμετοχή περιορίζεται σε ποσοστό μέχρι 50% και 10% του προϋπολογισμού, αντιστοίχως.

Χρήσιμες συμβουλές και συνοπτικός πίνακας για τα οικονομικά μοντέλα συμμετοχής

• **FC:** Θα πρέπει το λογιστικό σύστημα των φορέων που επιλέγουν αυτό το οικονομικό μοντέλο να μπορεί να επιμερήσει τα έμμεσα κόστη (εφ'όσον αυτό απαιτηθεί).

• **FCF:** Το λογιστικό σύστημα των φορέων που επιλέγουν αυτό το οικονομικό μοντέλο δεν χρειάζεται να μπορεί να επιμερήσει τα έμμεσα κόστη.

• **AC:** Το λογιστικό σύστημα των φορέων που επιλέγουν αυτό το οικονομικό μοντέλο δεν χρειάζεται να μπορεί να επιμερήσει τα έμμεσα κόστη.

• **Άμεσα κόστη για όλους τους τύπους έργων:** εργασιακό κόστος, κόστος εκπαίδευσης, μετακινήσεων, ερευνητικών δραστηριοτήτων, υποστηρικτικών δράσεων, κλπ.

• Το έμμεσο κόστος (overhead) για τους οργανισμούς που συμμετέχουν με FC υπολογίζεται επί του εργασιακού κόστους (labour cost).

• Διαχειριστικό κόστος (management cost): χρηματοδοτείται 100% από την Επιτροπή αλλά δεν πρέπει να υπερβαίνει το 7% της Κοινοτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς.

• Για τα έργα που υποβάλλονται στο πλαίσιο των Δράσεων Ειδικής Στήριξης (**SSAs**) ή των Δράσεων Συντονισμού (**CAs**) η

κοινοτική χρηματοδοτική συμβολή για οργανισμούς που συμμετέχουν με τα οικονομικά μοντέλα FC ή FCF μπορεί να καλύψει το 100% για τις δραστηριότητες υποστήριξης καθώς και για τη διαχείριση του έργου.

- Ένας οργανισμός/φορέας πρέπει να συμμετέχει με το ίδιο μοντέλο κόστους σε όλες τις προτάσεις/έργα του 6^{ου} ΠΠ.
- Αλλαγή οικονομικού μοντέλου επιτρέπεται ως εξής: **AC---> FCF----> FC**, η αντίστροφη

πορεία αλλαγής οικονομικού μοντέλου δεν επιτρέπεται.

- Τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να συμμετέχουν μόνο με το οικονομικό μοντέλο AC.
- Ο ΦΠΑ δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη σε ένα έργο.

Max.reimbursement rates for eligible costs	RTD or Innovation activities	Demonstration activities	Training activities	Management of the consrtium activities	Other specific activities (*)
NoE				100% (up to 7% of the contribution) (AC: eligible direct costs)	100%
IP	FC/FCF: 50% AC: 100%	FC/FCF: 35% AC: 100%	100%	100% (up to 7% of the contribution) (AC: eligible direct costs)	
STREP, STRIP	FC/FCF: 50% AC: 100%	FC/FCF: 35% AC: 100%		100% (up to 7% of the contribution) (AC: eligible direct costs)	
Specific research project for SMEs	FC/FCF: 50% AC: 100%		100% (for collective research only)	100% (up to 7% of the contribution) (AC: eligible direct costs)	
Integrated Infrastructure initiative	FC/FCF: 50% AC: 100%	FC/FCF: 35% AC: 100%		100% (up to 7% of the contribution) (AC: eligible direct costs)	100%
CA			100% (FC indirect costs: flat rate**)	100% (up to 7% of the contribution) (AC: eligible direct costs) (FC indirect costs: flat rate**)	100% (FC indirect costs: flat rate**)
SSA				100% (up to 7% of the contribution) (AC: eligible direct costs) (FC indirect costs: flat rate**)	100% (FC indirect costs: flat rate**)

*Other specific activitites means:

- For Network of Excellence: Joint Programme of Activities, except management of the consortium activities.
- For Integrated infrastructures initiative: specific activities, including transnational access to infrastructures.
- For Coordination Action: coordination activities, except management of the consortium activities.
- For Specifiic Support Action: specific activities, including transnational access to infrastructures.

** Flat rate for FC indorect costs: 20% of all eligible direct costs minus the eligible direct costs of subcontracts.

Προετοιμασία πρότασης

Τα έντυπα υποβολής καθώς και η πρόταση απαρτίζονται από δύο μέρη: Το μέρος που περιλαμβάνει τα έντυπα Α, και το μέρος που περιλαμβάνει το έντυπο Β (το οποίο αποτελεί και το μεγαλύτερο και πιο αναλυτικό μέρος της πρότασης).

Έντυπα υποβολής Α1, Α2, Α3

- **Έντυπο Α1:** Περιλαμβάνει το ακρωνύμιο του έργου, τον πλήρη τίτλο και συνοπτική περίληψη έργου (συμπληρώνεται από τον συντονιστή)
- **Έντυπο Α2:** Συμπληρώνεται ένα για τον συντονιστή και από ένα για κάθε εταίρο
- **Έντυπο Α3:** Αφορά τον προϋπολογισμό του έργου και συμπληρώνεται από τον συντονιστή. Περιλαμβάνει μόνο μια γραμμή για κάθε εταίρο, και αποτελείται από μόνο μια σελίδα για το σύνολο της κοινοπραξίας.

Έντυπα υποβολής Β

• **Β1. Στόχοι (Objectives):** Θα πρέπει να περιγραφούν αναλυτικά και να τεκμηριωθεί ότι εμπίπτουν στους στόχους του συγκεκριμένου προγράμματος και της αντίστοιχης περιοχής (programme's area) στην οποία απευθύνεται το έργο. Μην αναφέρετε πολλαπλούς στόχους και περιγράψτε συνοπτικά και σαφώς με ποιο τρόπο το έργο θα συμβάλει στην περαιτέρω πρόοδο/ανάπτυξη της συγκεκριμένης επιστημονικής ή ερευνητικής περιοχής.

• **Β2. Συνάφεια με τη θεματική προτεραιότητα ή περιοχή (Relevance to the Thematic Priority):** Θα πρέπει να δειχθεί η συνάφεια του έργου με την συγκεκριμένη Θεματική Προτεραιότητα και την επιστημονική περιοχή. Θα πρέπει να αναφερθεί σαφώς η περιοχή του προγράμματος, στο πλαίσιο της οποίας υποβάλλεται και θα αξιολογηθεί το έργο (ένα από τα συχνότερα λάθη στην προετοιμασία πρότασης είναι ότι δεν αναφέρεται πουθενά η συγκεκριμένη περιοχή στην οποία υποβάλλεται το έργο).

• **Β3. Δυνητικός αντίκτυπος (Potential impact):** Η πρόταση θα πρέπει να αποδεικνύει με σαφήνεια την προστιθέμενη αξία του έργου σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να περιγράφει με ακρίβεια τους τρόπους διάδοσης και βέλτιστης αξιοποίησης των αποτελεσμάτων τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη χρησιμότητα και το εύρος των εφαρμογών του έργου, την ικανότητα των εταίρων να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα. Η περιγραφή θα πρέπει να είναι συγκεκριμένη και να παρουσιάζει ποσοτικά χαρακτηριστικά του έργου (π.χ. αριθμό εφαρμογών, αριθμό τελικών χρηστών, κ.λπ).

• **Β4. Ποιότητα και πόροι της Κοινοπραξίας (Consortium resources):**

Η ενότητα πρέπει να περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή της κοινοπραξίας στην οποία θα διευκρινίζονται ο ρόλος και η λειτουργία κάθε εταίρου στο έργο, καθώς και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των εταίρων στο πλαίσιο της κοινοπραξίας. Θα πρέπει να περιγραφούν οι ανθρωπίνι πόροι και μια γενική κατανομή των πόρων (ανθρώπινων και υλικών) κατά τη διάρκεια του έργου. Στις περιπτώσεις που περιλαμβάνονται υπεργολαβίες (subcontracting), θα πρέπει να δοθούν στοιχεία για το ρόλο, τα χαρακτηριστικά και τη διάρκεια της υπεργολαβίας. Υπεργολαβίες για διαχειριστικές και ερευνητικές δραστηριότητες του έργου πρέπει να αποφεύγονται.

• **Β5. Διαχείριση του έργου (Project Management):**

Είναι ένα από τα πιο βασικά μέρη της πρότασης και από τα κυριότερα κριτήρια αξιολόγησης. Θα πρέπει να περιγραφούν με πληρότητα ο τρόπος διαχείρισης του έργου, ο ρόλος του διαχειριστή του έργου (project manager) και της επιτροπής διαχείρισης του έργου (Management Committee), οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων της κοινοπραξίας καθώς και ο τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των εταίρων/μελών της κοινοπραξίας. Επίσης, όπου είναι απαραίτητο, τα μέτρα για την διασφάλιση της ποιότητας του έργου. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην εμπειρία του συντονιστή και στην ποιότητα της διαχείρισης. Η κοινοτική χρηματοδότηση καλύπτει το 100% του συνόλου των δαπανών διαχείρισης του έργου οι οποίες όμως δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 7% της συνολικής χρηματοδότησης του έργου.

• **Β6. Πρόγραμμα εργασίας (Workplan):**

Περιλαμβάνει τα διαγράμματα και τους πίνακες PERT, GANTT, καθώς και αναλυτική περιγραφή (περίπου 15 διαθέσιμες σελίδες) της καταλληλότητας της μεθόδου υλοποίησης, την περιγραφή των

εναλλακτικών τρόπων υλοποίησης, τους πιθανούς τεχνικούς κινδύνους, κ.λπ. Αναφορά μπορεί να γίνει και σε άλλα σχετικά έργα που έχουν χρηματοδοτηθεί (εάν υπάρχουν).

Κάθε τμήμα (**workpackage**) του προγράμματος εργασίας πρέπει να περιγράφεται σε περίπου μια σελίδα και να αναφέρονται οι κύριες δράσεις και τα παραδοτέα αυτής της συγκεκριμένης φάσης του έργου.

• **B7. Άλλα θέματα (Other issues):** Η πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά τους παρακάτω τομείς (με θετική προσέγγιση)

Θέματα ηθικής (Ethical issues): Δράσεις για την προστασία δεδομένων (σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο), προστασία της ανθρωπίνης υπόστασης και εκτενή αναφορά σε θέματα βιοηθικής (εφόσον το έργο αναφέρεται σε σχετικό πρόγραμμα και αντίστοιχους τομείς).

Θέματα Ισότητας (Gender issues): Θα πρέπει να αναφέρεται ο αριθμός των γυναικών που εμπλέκονται στο έργο και οι προβλεπόμενες αρμοδιότητές τους.

Θέματα Ασφάλειας και περιβάλλοντος (Safety & Environmental issues): Θα πρέπει να αναφέρεται ότι το έργο ευθυγραμμίζεται και συμφωνεί με όλες τις σχετικές οδηγίες και κανόνες που έχει θεσπίσει η Κοινότητα για περιβαλλοντικά θέματα, εφόσον βεβαίως αυτά αφορούν τη Θεματική Προτεραιότητα ή την επιστημονική περιοχή στην οποία υποβάλλεται η πρόταση έργου.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι το έργο, και συγκεκριμένα ο διαχειριστής (project manager), θα διασφαλίσει όλα τα παραπάνω θέματα και τους κανόνες που αφορούν την ενότητα B7.

Προετοιμασία και υποβολή πρότασης – Επιστημονικές για τη συμμετοχή ως εταίρος σε κοινοπραξία

- Συμπληρώνετε και στέλνετε το έντυπο A2
- Ενημερώνετε τον συντονιστή για το οικονομικό μοντέλο συμμετοχής του φορέα σας (cost model)
- Ενημερώνετε για το κόστος του Ανθρώπου-μήνα (Man/month rate)
- Στέλνετε την περιγραφή του φορέα/οργανισμού (έως 1 σελίδα)
- Στέλνετε σύντομα βιογραφικά τουλάχιστον 2 ατόμων που εμπλέκονται στο έργο από το φορέα σας.

10 Χρήσιμες επισημάνσεις για την προετοιμασία υποβολής πρότασης

- Μελετήστε τα βασικά έγγραφα (Κείμενο προκήρυξης, Workprogramme, Guide for Proposers, Guidelines on Proposals, Guidelines for evaluation and selection procedures).
- Ο συντονιστής είναι πάντα WP leader για τη διαχείριση του έργου (WP: Management).
- Το WP που αφορά τη διαχείριση του έργου (Management) είναι συνήθως το WP1.
- Οι στόχοι και οι περιγραφές των WP πρέπει να είναι σαφείς, περιεκτικοί και εύκολα αναγνωρίσιμοι. Οι αξιολογητές είναι έμπειροι και αναγνωρίζουν εύκολα τις επαναλήψεις ή τις παραλήψεις και ασάφειες.
- Δεν υπάρχουν αυτονόητα.
- Πρέπει να σέβεστε το μέγιστο αριθμό λέξεων ή σελίδων που ζητά η ΕΕ κατά τη συμπλήρωση της πρότασης.
- Πρέπει να διαβάσετε τους οδηγούς αξιολόγησης, ώστε η πρόταση να «απαντά» στα αντίστοιχα κριτήρια.
- Μην αλλάζετε την τελευταία ημέρα σημαντικά σημεία της πρότασης. Το όφελος ίσως είναι μικρό, ενώ η πιθανότητα σφάλματος είναι μεγάλη.
- Η πρόταση πρέπει να παραδοθεί εγκαίρως στην ΕΕ.
- **Επικοινωνείτε με το Εθνικό Σημείο Επαφής (NCP) πριν είναι πολύ αργά!!!**

10 Συχνά λάθη στη σύνταξη και υποβολή πρότασης

- Η πρόταση δεν είναι πλήρης (θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα έντυπα Α και Β).
- Η κοινοπραξία είναι μη επιλέξιμη (δεν πληροί τις προϋποθέσεις, π.χ. τρεις φορές από την ίδια χώρα είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα μη επιλέξιμης κοινοπραξίας).
- Η πρόταση δεν ανταποκρίνεται στο στόχο/στόχους της πρόσκλησης υποβολής (όπως έχουν δημοσιευτεί στην επίσημη εφημερίδα της ΕΕ).
- Η πρόταση εστιάζεται σε αμιγώς εθνικούς στόχους/δραστηριότητες.
- Η πρόταση υποβάλλεται καθυστερημένα μετά **την ώρα και ημερομηνία λήξης**, όπως αυτή καθορίζεται στο κείμενο της προκήρυξης στην επίσημη εφημερίδα της ΕΕ.
- Έχει επιλεγεί λάθος τύπος έργου για την πρόταση (π.χ. πρόταση με ερευνητικά στοιχεία δεν πρέπει να υποβληθεί σαν SSA ή CA).
- Η πρόταση δεν περιλαμβάνει συμπληρωμένα πλήρως όλα τα πεδία του μέρους Α.
- Η πρόταση δεν περιλαμβάνει συμπληρωμένα πλήρως ή σωστά όλα τα απαιτούμενα πεδία του μέρους Β.
- Η πρόταση δεν είναι πλήρως ή σωστά εστιασμένη.
- Η πρόταση είναι ελλιπής ως προς την επιστημονική ή τεχνολογική αριστεία.

Υλοποίηση των έργων

1. Ολοκληρωμένα Έργα (IPs) Αυτονομία της Κοινοπραξίας - Οικονομική συμβολή της Κοινότητας και περιοδικές εκθέσεις

Στη διαχείριση των Ολοκληρωμένων Έργων υπάρχει μεγάλος βαθμός αυτονομίας που παρέχει στην κοινοπραξία τις εξής δυνατότητες:

- να καθορίζει έργα περιορισμένης κλίμακας ως συνιστώσες του προγράμματος δραστηριοτήτων
- να αναπροσαρμόζει το περιεχόμενο του προγράμματος υλοποίησης του έργου ανάλογα με τις ανάγκες
- να προκηρύσσει προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, μέσω των δύο ακόλουθων διαδικασιών:
  - i) Η κοινοπραξία αποφασίζει να συμπεριλάβει νέους εταίρους, χωρίς να ζητηθεί επιπλέον χρηματοδότηση από την Κοινότητα. Η συνολική διαδικασία της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων υπόκειται στην τελική έγκριση της Επιτροπής.
  - ii) Η Επιτροπή αποφασίζει την προκήρυξη πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για τη συμμετοχή νέων εταίρων με ταυτόχρονη αύξηση του προϋπολογισμού του Ολοκληρωμένου Έργου.

Εφ' όσον εγκριθεί το έργο

- Απαιτείται ένα συνολικό σχέδιο υλοποίησης που να καλύπτει όλη τη διάρκεια του έργου και ένα αναλυτικό σχέδιο για τους πρώτους 18 μήνες, που θα περιλαμβάνει και το σχετικό οικονομικό προγραμματισμό.
- Στο συμβόλαιο του έργου περιλαμβάνεται ο συνολικός προϋπολογισμός και η αντίστοιχη μέγιστη κοινοτική συμμετοχή, αλλά η Κοινότητα δεν υπεισέρχεται στον καταμερισμό του προϋπολογισμού μεταξύ των εταίρων.
- Οι δραστηριότητες υλοποίησης του έργου υπόκεινται σε τακτική ετήσια αξιολόγηση. Κάθε ετήσια έκθεση θα συνοδεύεται με τα αντίστοιχα παραστατικά για τον οικονομικό έλεγχο ανά έτος και με το αναλυτικό πλάνο εργασιών για τους επόμενους 18 μήνες.
- Θα καταβάλλεται προκαταβολικά το 85% της εγκεκριμένης κοινοτικής συμμετοχής για τους πρώτους 12 μήνες.

2. Δίκτυα Αριστείας (NoEs) Αυτονομία της Κοινοπραξίας

Κάθε Δίκτυο Αριστείας έχει σημαντικό βαθμό αυτονομίας. Συγκεκριμένα, η κοινοπραξία έχει τις εξής δυνατότητες:

- να καθορίζει έργα περιορισμένης κλίμακας ως συνιστώσες του προγράμματος δραστηριοτήτων
- να αναπροσαρμόζει το περιεχόμενο του προγράμματος υλοποίησης του έργου ανάλογα με τις ανάγκες
- να τροποποιεί τη σύνθεση του Δικτύου, μέσω των ακόλουθων διαδικασιών:
  - i) Το Δίκτυο μπορεί να αποφασίσει να συμπεριλάβει νέους εταίρους χωρίς να ζητηθεί επιπλέον χρηματοδότηση από την Κοινότητα. Η συνολική διαδικασία υπόκειται στην τελική έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
  - ii) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την δυνατότητα να αποφασίσει την προκήρυξη πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για τη συμμετοχή νέων εταίρων στο Δίκτυο με ταυτόχρονη αύξηση του προϋπολογισμού του Δικτύου Αριστείας.

Εφ' όσον εγκριθεί το Δίκτυο Αριστείας

- Απαιτείται περιγραφή του συνολικού έργου και αναλυτικό πλάνο υλοποίησης μόνο για τους πρώτους 18 μήνες.
- Οι δράσεις υλοποίησης των στόχων του Δικτύου θα περιγράφονται σε ετήσια έκθεση, η οποία θα συνοδεύεται με τα αντίστοιχα παραστατικά για τον οικονομικό έλεγχο ανά έτος και με το αναλυτικό πλάνο εργασιών για τους επόμενους 18 μήνες.
- Θα προκαταβάλλεται το 85% της εγκεκριμένης οικονομικής συμμετοχής της Κοινότητας, αλλά το Δίκτυο αποφασίζει για την κατανομή της Κοινοτικής χρηματοδοτικής συμβολής μεταξύ των εταίρων.

3. Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs)

- Απαιτείται αναλυτικό πλάνο εργασιών για όλη τη διάρκεια του έργου.
- Υποβάλλεται ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων
- Υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού πλάνου εργασιών, αλλά το αναθεωρημένο πλάνο θα ισχύσει μετά από σχετική έγκριση της Επιτροπής.
- Στο συμβόλαιο θα αναφέρεται η οικονομική συμβολή της Κοινότητας, αλλά

όχι και ο καταμερισμός της μεταξύ των εταιρών.

4. Δράσεις Συντονισμού (CAs)

- Η κοινοπραξία μπορεί να αλλάξει σύνθεση μετά από σχετική έγκριση της Επιτροπής και χωρίς επιπλέον χρηματοδότηση. Η κοινοπραξία πρέπει, εφ' όσον εγκριθεί το

έργο, να υποβάλει αναλυτικό πρόγραμμα δραστηριοτήτων για όλη τη διάρκεια του έργου.

5. Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

- Η κοινοπραξία πρέπει, εφ' όσον εγκριθεί το έργο, να υποβάλει αναλυτικό πρόγραμμα/σχέδιο δραστηριοτήτων για όλη τη διάρκεια του έργου.

1. Εστίαση και Ολοκλήρωση της Κοινοτικής Έρευνας

Προϋπολογισμός: 14.682 εκ. ευρώ

1.1 Θεματικές Προτεραιότητες (προϋπολογισμός: 12.438 εκ. ευρώ)

1.1.1 Βιολογικές επιστήμες, γονιδιωματική και βιοτεχνολογία στην υπηρεσία της υγείας (LifeSciHeath)

Προϋπολογισμός: 2.514 εκ. ευρώ

- Προηγμένη γονιδιωματική και εφαρμογές της στην υγεία: 1.209 εκ. ευρώ
- Καταπολέμηση σοβαρών ασθενειών: 1.305 εκ. ευρώ

Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος της θεματικής προτεραιότητας είναι η υποστήριξη της πολυεπιστημονικής βασικής έρευνας για την πλήρη αξιοποίηση των γονιδιωματικών πληροφοριών και δεδομένων σε πρακτικές εφαρμογές στον τομέα της ανθρώπινης υγείας, ώστε να επιτευχθεί πραγματική και συνεκτική πρόοδος στον τομέα της ιατρικής και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής.

Τομείς της έρευνας

i) Προηγμένη γονιδιωματική και εφαρμογές της στην υγεία

- Έκφραση γονιδίων και πρωτεϊνωματική
- Δομική γονιδιωματική
- Συγκριτική γονιδιωματική και πληθυσμιακή γενετική
- Βιοπληροφορική
- Πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις λειτουργικής γονιδιωματικής στις βασικές βιολογικές διεργασίες
- Εφαρμογές των γνώσεων και τεχνολογιών στους τομείς της γονιδιωματικής και της βιοτεχνολογίας στην υπηρεσία της υγείας

ii) Καταπολέμηση σοβαρών ασθενειών

- Προσεγγίσεις γονιδιωματικής με γνώμονα τις εφαρμογές στις ιατρικές γνώσεις και τεχνολογίες
- Καταπολέμηση του καρκίνου
- Καταπολέμηση των σημαντικότερων μεταδοτικών ασθενειών που συνδέονται με τη φτώχεια

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Δίκτυα Αριστείας (NoEs), Ολοκληρωμένα Έργα (IPs), Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων. Η επόμενη πρόσκληση αναμένεται το Μάιο του 2005.

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στη θεματική προτεραιότητα LifeSciHeath στο χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **14,5%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (EKT)
κα Αργυρώ Καραχάλιου
Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
Τηλ: 210 7273921
Fax: 210 7246824
e-mail: ncp@ekt.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/lifescihealth/>
<http://www.cordis.lu/fp6/lifescihealth.htm>

Αξίζει να δείτε:

Το έργο "**SMEs go Lifesciences**", στο οποίο συμμετέχει το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, στοχεύει στην ενθάρρυνση της συνεργασίας επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών στον τομέα των επιστημών υγείας για την επιτυχημένη υποβολή προτάσεων στο 6ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την έρευνα.
<http://www.ekt.gr/smesgolifesciences/>

1.1.2 Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας (IST)

Προϋπολογισμός: 3.984 εκ. ευρώ

(εκ των οποίων 110 εκ. ευρώ διατίθενται για την περαιτέρω ανάπτυξη των GEANT και GRIDs)

Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Κοινωνία της Πληροφορίας" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος της θεματικής προτεραιότητας είναι να δώσει στην Ευρώπη το προβάδισμα στις τεχνολογίες ευρείας διάδοσης και στις εφαρμοσμένες τεχνολογίες, οι οποίες βρίσκονται στο επίκεντρο της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση, και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Περιλαμβάνονται μακροπρόθεσμες και υψηλού κινδύνου ερευνητικές δραστηριότητες (π.χ. ανάπτυξη κινητών και ασύρματων συστημάτων πέραν της τρίτης γενιάς) και δράσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη των GEANT και GRIDs.

Τομείς της έρευνας

i) Εφαρμοσμένη έρευνα στο πεδίο των Τεχνολογιών της Κοινωνίας της Πληροφορίας με σκοπό την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων

- Τεχνολογίες που ενισχύουν την εμπιστοσύνη και την ασφάλεια
- Έρευνα για την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων και προκλήσεων
- Έρευνα για την αντιμετώπιση προβλημάτων και προκλήσεων που έχουν σχέση με την εργασία και την οικονομική δραστηριότητα
- Επίλυση σύνθετων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και κοινωνικών προβλημάτων (περιλαμβάνονται οι εφαρμογές τεχνολογιών GRID)

ii) Τεχνολογίες επικοινωνιών, υπολογιστών και λογισμικού

- Τεχνολογίες επικοινωνιών και δικτύων
- Τεχνολογίες λογισμικού, ενσωματωμένα και καταναεμημένα συστήματα

iii) Κατασκευαστικά στοιχεία και μικροσυστήματα

- Μικροηλεκτρονική, νανοηλεκτρονική και οπτικοηλεκτρονική

- Μικροτεχνολογίες και νανοτεχνολογίες, μικροσυστήματα και διατάξεις απεικόνισης

iv) Τεχνολογίες της γνώσης και τεχνολογίες διεπαφών

- Τεχνολογίες της γνώσης και ψηφιακό περιεχόμενο
- Νοήμονες διεπαφές και επιφάνειες

v) Μελλοντικές και Αναδυόμενες Τεχνολογίες (Future and Emerging Technologies) στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Στόχος είναι να υποστηριχθεί η εμφάνιση νέων επιστημονικών τεχνολογικών κλάδων και καινοτόμων ιδεών, σχετικών με την Κοινωνία της Πληροφορίας, που ενδέχεται να αναδειχθούν σε στρατηγικής σημασίας στόχους για την μελλοντική οικονομική και κοινωνική εξέλιξη.

Σε αυτόν τον τομέα υπάρχουν δύο διαδικασίες υποβολής προτάσεων: διαδικασία με συγκεκριμένη καταληκτική ημερομηνία, και διαδικασία συνεχούς υποβολής (και αντίστοιχης αξιολόγησης) προτάσεων-έργων.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Δίκτυα Αριστείας (NoEs), Ολοκληρωμένα Έργα (IPs), Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-IST-4
Προϋπολογισμός: 1.120 εκ.ευρώ
Ανακοίνωση: 25/11/2004
Λήξη: 22/03/2005
- FP6-2002-IST-C (διαδικασία συνεχούς υποβολής)
Προϋπολογισμός: 60 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 25/11/2004
Λήξη: 20/09/2005
- FP6-2004-IST-5
Προϋπολογισμός: 638 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 17/05/2005 (αναμενόμενη ημερομηνία)
Λήξη: 21/09/2005 (αναμενόμενη ημερομηνία)

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν:

Θεματική προτεραιότητα IST: **46,2%**

Κοινές προσκλήσεις για τις θεματικές προτεραιότητες 1.1.2 & 1.1.3: **52,1%.**

Εθνικό Σημείο Επαφής

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

κα Μαρία Κουτροκόη

Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα

Τηλ: 210 7273917

Fax: 210 7246824

e-mail: ist@ekt.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/ist/>

<http://www.cordis.lu/fp6/ist.htm>

Αξιζει να δείτε:

- Το Δίκτυο **IDEAL-IST** παρέχει υποστήριξη για διακρατικές αναζητήσεις συνεργασιών και εταιρών με στόχο τη διαμόρφωση κοινοπραξιών και την υποβολή προτάσεων στο IST. Το EKT είναι ο ελληνικός κόμβος του Δικτύου IDEAL-IST. Το IDEAL-IST χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του IST.
<http://www.ekt.gr/idealist/>
<http://www.ideal-ist.net/>

- Η **Δημόσια συζήτηση (Forum)** για το πρόγραμμα IST αποτελεί πρωτοβουλία του EKT για την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των φορέων που συμμετέχουν ή ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα "Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας".
<http://www.ekt.gr/forum/>

1.1.3 Νανοτεχνολογίες και νανοεπιστήμες, πολυλειτουργικά υλικά βασιζόμενα στη γνώση, νέες διεργασίες και διατάξεις παραγωγής (NMP)

Προϋπολογισμός: 1.429 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος της θεματικής προτεραιότητας είναι να υποστηρίξει τη μεταστροφή της ευρωπαϊκής μεταποιητικής βιομηχανίας σε μια οικολογική προσέγγιση που να βασίζεται στις γνώσεις, στην ποιότητα και στην "κατά παραγγελία" παραγωγή, σε αντίθεση με την τρέχουσα προσέγγιση που βασίζεται στους πόρους, την ποσότητα και τη μαζική παραγωγή.

Η υλοποίηση του στόχου βασίζεται στις νανοτεχνολογίες και τις επιστήμες των υλικών, ως "εργαλεία" καινοτομίας, στη μηχανική, στις τεχνολογίες της πληροφορίας, στις βιοεπιστήμες και στις περιβαλλοντικές επιστήμες. Οι αναμενόμενες αλλαγές συνδέονται με τις εξελίξεις στις βιομηχανικές δομές και την καινοτομία των επιχειρήσεων.

Τομείς της έρευνας

i) Νανοτεχνολογίες και νανοεπιστήμες

- Μακροπρόθεσμη έρευνα για την κατανόηση των φαινομένων, τον έλεγχο των διεργασιών και την ανάπτυξη ερευνητικών εργαλείων
- Νανοβιοτεχνολογίες
- Τεχνικές μηχανικής νανομετρικής κλίμακας για τη δημιουργία υλικών και κατασκευαστικών στοιχείων
- Ανάπτυξη διατάξεων και οργάνων χειρισμού και ελέγχου
- Εφαρμογές σε τομείς όπως: υγεία, ιατρικά συστήματα, χημεία, ενέργεια, οπτική, τρόφιμα και περιβάλλον

ii) Πολυλειτουργικά υλικά βασιζόμενα στη γνώση

- Ανάπτυξη των βασικών γνώσεων
- Τεχνολογίες συνδεδεμένες με την παραγωγή, μεταποίηση και επεξεργασία πολυλειτουργικών υλικών βασιζόμενων στη γνώση, και βιοϋλικών τεχνολογία υποστήριξης της ανάπτυξης υλικών

iii) Νέες διεργασίες και διατάξεις παραγωγής

- Ανάπτυξη νέων διεργασιών και ευέλικτων και νοημόνων συστημάτων παραγωγής
- Συστημική έρευνα και έλεγχος των κινδύνων
- Βελτιστοποίηση του κύκλου ζωής των βιομηχανικών συστημάτων, προϊόντων και υπηρεσιών.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Δίκτυα Αριστείας (NoEs), Ολοκληρωμένα Έργα (IPs), Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs).

Ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-NMP-NI-4
 Προϋπολογισμός: 150 εκ.ευρώ
 Ανακοίνωση: 08/12/2004
 Λήξη: 17/03/2005, 15/09/2005
- FP6-2004-NMP-TI-4
 Προϋπολογισμός: 120 εκ.ευρώ
 Ανακοίνωση: 08/12/2004
 Λήξη: 15/09/2005
- FP6-2004-NMP-SME-4
 Προϋπολογισμός: 120 εκ.ευρώ
 Ανακοίνωση: 08/12/2004
 Λήξη: 17/03/2005, 15/09/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων για τη χρονική περίοδο 01/01/2003-01/03/2004 ήταν:

Θεματική προτεραιότητα NMP: **20,3%**

Κοινές προσκλήσεις για τις θεματικές προτεραιότητες 1.1.2 & 1.1.3: **52,1%**

Εθνικό Σημείο Επαφής

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ – Help Forward
 Ζαλοκώστα 4, 106 71 Αθήνα
 Τηλ: 210 3607690, 8665642
 Fax: 210 3636109, 8660060
 e-mail: irc@help-forward.gr

Χρήσιμες διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/nmp/>
<http://www.cordis.lu/fp6/nmp.htm>
<http://www.help-forward.gr>

1.1.4 Αεροναυτική και διάστημα (Aerospace)

Προϋπολογισμός: 1.182 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος της θεματικής προτεραιότητας είναι η ενθάρρυνση της τεχνολογικής αριστείας, συνδυάζοντας τις ερευνητικές δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της νέας συμβουλευτικής επιτροπής για την έρευνα στον τομέα της αεροναυτικής στην Ευρώπη (Advisory Council for Aeronautical Research in Europe – ACARE) και της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για το Διάστημα.

Η αεροναυτική και το Διάστημα, παρότι συνιστούν δύο ξεχωριστούς τομείς, έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά: το εξαιρετικά υψηλό επίπεδο E&TA, τη μακρόχρονη φάση ανάπτυξης και τις υψηλές ανάγκες επενδύσεων.

Η έρευνα στο χώρο της αεροναυτικής βασίζεται στο "στρατηγικό πρόγραμμα ερευνών" (SRA), το οποίο έχει ήδη εγκριθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ αναμένεται να αποτελέσει τη βάση προγραμματισμού και για τα εθνικά προγράμματα, με στόχο τη μεγαλύτερη δυνατή συμπληρωματικότητα, σύγκλιση και συνεργασία εθνικών και κοινοτικών προσπαθειών. Όσον αφορά την έρευνα στο χώρο του Διαστήματος, η υλοποίηση της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος (ESA) και των κρατών μελών βασίζεται στην εστίαση σε ένα μικρό αριθμό κοινών δράσεων.

Τομείς της έρευνας

i) Αεροναυτική

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας
- Μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από άποψη και θορύβου
- Βελτίωση της ασφάλειας αεροσκαφών
- Αύξηση της επιχειρησιακής ικανότητας και ασφάλειας του συστήματος αερομεταφορών

ii) Διάστημα

- Galileo
- GMS
- Δορυφορικές τηλεπικοινωνίες.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Δίκτυα Αριστείας (NoEs), Ολοκληρωμένα Έργα (IPs), Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων για τη χρονική περίοδο 01/01/2003-01/03/2004 ήταν:

Θεματική προτεραιότητα Aerospace: **38,5%**
 Κοινές προσκλήσεις για τις θεματικές προτεραιότητες 1.1.4 & 1.1.6: **44,4%**

Εθνικό Σημείο Επαφής

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ – Help Forward
 Ζαλοκώστα 4, 106 71 Αθήνα
 Τηλ: 210 3607690, 8665642
 Fax: 210 3636109, 8660060
 e-mail: irc@help-forward.gr

Χρήσιμες διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/aerospace/>
<http://www.cordis.lu/fp6/aerospace.htm>
<http://www.help-forward.gr>

1.1.5 Ποιότητα και ασφάλεια των τροφίμων (Food)

Προϋπολογισμός: 753 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος της θεματικής προτεραιότητας είναι η διασφάλιση της υγείας των Ευρωπαίων πολιτών και η προσφορά ασφαλέστερων και υγιών τροφίμων υψηλής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων των ιχθυοπροϊόντων. Η συγκεκριμένη θεματική προτεραιότητα έχει σχεδιαστεί για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του τελικού χρήστη και υλοποιείται μέσω επτά ειδικών ερευνητικών τομέων.

Τομείς της έρευνας

- Επιδημιολογία των παθήσεων που συνδέονται με τη διατροφή και των αλλεργιών
- Επιπτώσεις της διατροφής στην υγεία
- Μέθοδοι "ανίχνευσιμότητας" σε ολόκληρη την αλυσίδα παραγωγής
- Μέθοδοι ανάλυσης, ανίχνευσης και ελέγχου
- Ασφαλέστερες και φιλικές προς το περιβάλλον μέθοδοι και τεχνολογίες παραγωγής και υγιεινότερα τρόφιμα
- Επιπτώσεις της διατροφής των ζώων στην υγεία του ανθρώπου
- Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι για την υγεία

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Δίκτυα Αριστείας (NoEs), Ολοκληρωμένα Έργα (IPs), Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-Food-3-B
 Προϋπολογισμός: 59 εκ. ευρώ
 Ανακοίνωση: 24/07/2004
 Λήξη: 08/02/2005
- FP6-2004-Food-3-C
 Προϋπολογισμός: 59 εκ. Ευρώ
 Ανακοίνωση: 24/07/2004,
 Λήξη: 07/09/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στη θεματική προτεραιότητα Food για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **15,3%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

ΕΤΑΤ Α.Ε
 κα Ι. Πετροχείλου
 Λ.Βουλιαγμένης 80, 117 43 Αθήνα
 Τηλ: 210 92 70040,
 Fax: 210 92 70041
 e-mail: info@etat.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/food/>
<http://www.cordis.lu/fp6/food.htm>
<http://www.etat.gr/>

1.1.6 Αειφόρος ανάπτυξη, πλανητική μεταβολή και οικοσυστήματα (SUSTDEV)

Προϋπολογισμός: 2.329 εκ. ευρώ

- Αειφόρα ενεργειακά συστήματα: 890 εκ. ευρώ

- Αειφόρες επίγειες μεταφορές: 670 εκ. ευρώ

- Πλανητική μεταβολή και οικοσυστήματα: 769 εκ. ευρώ

Αρμόδιος: Γενικές Διευθύνσεις "Έρευνα" και "Ενέργεια και Μεταφορές" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος της θεματικής προτεραιότητας είναι να ενισχυθεί η επιστημονική και τεχνολογική ικανότητα της Ευρώπης, ώστε:

α) να εφαρμόσει, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, ένα μοντέλο αειφόρου ανάπτυξης, με γνώμονα την ολοκλήρωση των περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών πτυχών της

β) να συνεισφέρει στις προσπάθειες που καταβάλλονται σε διεθνές επίπεδο για το μετριασμό ή και την αναστροφή των σημερινών αντίξοων τάσεων, για την κατανόηση και τον έλεγχο της πλανητικής μεταβολής και για τη διατήρηση της ισορροπίας των οικοσυστημάτων.

Τομείς της έρευνας:

1.1.6.1 Αειφόρα ενεργειακά συστήματα

i) Ερευνητικές δραστηριότητες βραχυπρόθεσμης και μεσοπρόθεσμης εμβέλειας

- Καθαρή ενέργεια
- Εξοικονόμηση ενέργειας και ενεργειακή αποδοτικότητα
- Εναλλακτικά καύσιμα κινητήρων

ii) Ερευνητικές δραστηριότητες μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης εμβέλειας

- Στοιχεία καυσίμου (-ων), συμπεριλαμβανομένων των εφαρμογών τους
- Νέες τεχνολογίες φορέων ενέργειας/ μεταφοράς και αποθήκευσης
- Νέες και προηγμένες τεχνολογικές λύσεις στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Παγίδευση και απομόνωση του CO₂ για πιο καθαρές εγκαταστάσεις ορυκτών καυσίμων

1.1.6.2 Αειφόρες επίγειες μεταφορές

i) Ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον και ανταγωνιστικών μέσων και συστημάτων μεταφοράς

- Νέες τεχνολογίες και αρχές σχεδιασμού για όλα τα μέσα επίγειων μεταφορών
- Προηγμένες τεχνικές σχεδιασμού και παραγωγής

ii) Αύξηση της ασφάλειας, της αποτελεσματικότητας και της ανταγωνιστικότητας των σιδηροδρομικών και θαλάσσιων μεταφορών

- Επανεξισορρόπηση και ολοκλήρωση των διάφορων μέσων μεταφοράς
- Αύξηση της ασφάλειας των οδικών, σιδηροδρομικών, και πλωτών μεταφορών και αποφυγή της κυκλοφοριακής συμφόρησης

1.1.6.3 Πλανητική μεταβολή και οικοσυστήματα

- Αντίκτυπος και μηχανισμοί των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και ατμοσφαιρικών ρύπων στο κλίμα, στην καταστροφή της στοιβάδας του όζοντος και στις καταβόθρες άνθρακα (ωκεανοί και εσωτερικά ύδατα, δάση, εδάφη)
- Κύκλος του ύδατος, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων με τα εδάφη πτυχών
- Βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα
- Μηχανισμοί της απερίθωσης και των φυσικών καταστροφών
- Στρατηγικές αειφόρου διαχείρισης της γης, συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων περιοχών, των γεωργικών γαιών και των δασών
- Επιχειρησιακή πρόγνωση και μοντελοποίηση, συμπεριλαμβανομένων συστημάτων παρατήρησης της αλλαγής του κλίματος του πλανήτη
- Συμπληρωματικές ερευνητικές δραστηριότητες

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Δίκτυα Αριστείας (NoEs), Ολοκληρωμένα Έργα (IPs), Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-Global-3
Προϋπολογισμός: 205 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 16/06/2004
Λήξη: 15/03/2005
- FP6-2002-Transport-2
Προϋπολογισμός: 5 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 17/12/2002
Λήξη: Μάρτιος 2006

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν:

Θεματική προτεραιότητα Sustdev: **36%**

Κοινές προσκλήσεις για τις θεματικές προτεραιότητες 1.1.4 & 1.1.6: **44,4%**

Εθνικό Σημείο Επαφής

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ – Help Forward
Ζαλοκώστα 4, 106 71 Αθήνα
Τηλ: 210 3607690, 8665642
Fax: 210 3636109, 8660060
e-mail: irc@help-forward.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/sustdev/>
<http://www.cordis.lu/sustdev/>
<http://www.help-forward.gr>

1.1.7 Πολίτες και διακυβέρνηση στην κοινωνία της γνώσης (Citizens)

Προϋπολογισμός: 247 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος της θεματικής προτεραιότητας είναι να ενισχυθεί η ολοκληρωμένη έρευνα, η πολυεπιστημονική και διεπιστημονική συνεργασία και η κινητοποίηση της ευρωπαϊκής ερευνητικής κοινότητας στο χώρο των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.

Τα έργα πρέπει να διασφαλίζουν την ενεργό συμμετοχή των βασικών κοινωνικών συντελεστών, τη στοχοθετημένη διάδοση των διεξαγόμενων εργασιών, τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων και τη συντονισμένη ανάπτυξη στατιστικών δεικτών, διευκολύνοντας τη μετάβαση προς μια ευρωπαϊκή κοινωνία της γνώσης.

Τομείς της έρευνας:

i) Κοινωνία της γνώσης και κοινωνική συνοχή

- Βελτίωση της παραγωγής, διάδοσης και αξιοποίησης των γνώσεων και ενίσχυση της συμβολής τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη
- Δυνατότητες και επιλογές για την ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης
- Διάφοροι δρόμοι προς την κοινωνία της γνώσης

ii) Ιθαγένεια, δημοκρατία και νέες μορφές διακυβέρνησης

- Συνέπειες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης κι διεύρυνσης για τη διακυβέρνηση και τους πολίτες
- Διάρθρωση των τομέων αρμοδιότητας και νέες μορφές διακυβέρνησης
- Θέματα συνδεδεμένα με την επίλυση των διαφορών και την αποκατάσταση της ειρήνης και της δικαιοσύνης
- Νέες μορφές ιθαγένειας και πολιτισμικών ταυτοτήτων

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Δίκτυα Αριστείας (NoEs), Ολοκληρωμένα Έργα (IPs), Έργα που υλοποιούνται από κοινού από κράτη-μέλη, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs)
 Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-Citizens-4
 Προϋπολογισμός: 60 εκ. Ευρώ
 Ανακοίνωση: 08/12/2004
 Λήξη: 13/04/2005, 26/10/2005
- FP6-2004-Citizens-5
 Προϋπολογισμός: 52 εκ. Ευρώ
 Ανακοίνωση: 08/12/2004
 Λήξη: 13/04/2005
- FP6-2004-Citizens-6
 Προϋπολογισμός: 4 εκ. Ευρώ
 Ανακοίνωση: 08/12/2004
 Λήξη: 13/04/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στη θεματική προτεραιότητα Citizens για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **30,5%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
 κ. Henry Scott
 Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
 Τηλ: 210 7273926
 Fax: 210 7246824
 e-mail: ncp@ekt.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/citizens/>
<http://www.cordis.lu/fp6/citizens.htm>

1.2 Ειδικές δραστηριότητες που καλύπτουν ευρύτερο πεδίο έρευνας (προϋπολογισμός: 1.409 εκατ.ευρώ)

1.2.1 Υποστήριξη πολιτικών και πρόβλεψη επιστημονικών και τεχνολογικών αναγκών (Support)

Προϋπολογισμός: 590 εκ. ευρώ

- Έρευνα με γνώμονες τις πολιτικές: 375 εκ. ευρώ

- Νέες και αναδυόμενες επιστήμες και τεχνολογίες: 215 εκατ. ευρώ

Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος είναι η υποστήριξη της χάραξης και εφαρμογής κοινοτικών πολιτικών, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των κρατών-μελών της Ένωσης και των υποψήφιων χωρών. Επιδιώκεται, επίσης, η διερεύνηση νέων καινοφανών επιστημονικών και τεχνολογικών προβλημάτων και προοπτικών, με έμφαση σε διεπιστημονικά και πολυεπιστημονικά πεδία έρευνας που απαιτούν την ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

Τομείς της έρευνας:

ι) Έρευνα με γνώμονα τις πολιτικές

- Κοινή γεωργική και αλιευτική πολιτική
- Αειφόρος ανάπτυξη

Άλλες κοινοτικές πολιτικές σε τομείς όπως: υγεία, περιφερειακή ανάπτυξη, εμπόριο, αναπτυξιακή βοήθεια, εσωτερική αγορά και ανταγωνιστικότητα, κοινωνική πολιτική και απασχόληση, εκπαίδευση και κατάρτιση, πολιτισμός, ισότητα των φύλων, προστασία των καταναλωτών, ασφάλεια και δικαιοσύνη, εξωτερικές σχέσεις.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Δίκτυα Αριστείας (NoEs), Ολοκληρωμένα Έργα (IPs), Έργα που υλοποιούνται από κοινού από κράτη-μέλη, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-SSP-4
Προϋπολογισμός: 77,8 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 30/10/2004
Λήξη: 01/02/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα Support για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **5,2%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ – Help Forward
Ζαλοκώστα 4, 106 71 Αθήνα
Τηλ: 210 3607690, 8665642
Fax: 210 3636109, 8660060
e-mail: irc@help-forward.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/support/>
<http://www.cordis.lu/fp6/support.htm>
<http://www.help-forward.gr>

ii) Έρευνα με αντικείμενο τη διερεύνηση νέων και καινοφανών επιστημονικών και τεχνολογικών προβλημάτων και προοπτικών (NEST)

- Έρευνα με στόχο την ταχεία αξιολόγηση νέων ανακαλύψεων ή νεοπαρατηρούμενων φαινομένων που ενδέχεται να προαγγέλλουν νέους σοβαρούς κινδύνους ή προβλήματα για την ευρωπαϊκή κοινωνία
- Έρευνα σε αναδυόμενα πεδία γνώσης ή με αντικείμενο μελλοντικές τεχνολογίες κυρίως σε διεπιστημονικά πεδία, η οποία έχει ιδιαίτερα καινοτόμο χαρακτήρα και ενέχει συνεπώς υψηλούς (τεχνικούς) κινδύνους.

Οι ερευνητικές δραστηριότητες στη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος θα επιλέγονται με βάση τη σημασία τους για την κοινωνία ή τη βιομηχανία ή την οικονομία ή για τον επείγοντα χαρακτήρα τους. Τα προτεινόμενα θέματα για ένταξη σε αυτές τις δραστηριότητες θα αξιολογούνται με βάση τη δυνητική συμβολή των προτεινόμενων ερευνητικών θεμάτων στην καινοτομία και την επιστημονική συνάφεια και επικαιρότητα των προτεινόμενων ερευνητικών θεμάτων.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων):

Έργα που υλοποιούνται από κοινού από κράτη-μέλη, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-NEST-Path
Προϋπολογισμός: 35 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 10/12/2004 (αναμενόμενη ημερομηνία)
Λήξη: 13/04/2005
- FP6-2004-NEST-C1, C2, C3, C4
Προϋπολογισμός: 30 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 10/12/2004 (αναμενόμενη ημερομηνία)
Λήξη: 13/04/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα NEST για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **52,1%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
κα Μαρία Κουτροκόη
Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
Τηλ: 210 72 73917
Fax: 210 72 46824
e-mail: ist@ekt.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/nest/>
<http://www.cordis.lu/nest/>

1.2.2 Οριζόντιες ερευνητικές δραστηριότητες με συμμετοχή ΜΜΕ (SME)

Προϋπολογισμός: 473 εκ. ευρώ
 (Επιπλέον, για τις ΜΜΕ θα διατεθεί τουλάχιστον το 15% του προϋπολογισμού που προβλέπεται για τις επτά θεματικές προτεραιότητες του 6^{ου} ΠΠ)
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που είτε διαθέτουν αξιόλογη ικανότητα καινοτομίας και περιορισμένη ερευνητική ικανότητα, είτε επιθυμούν να διεθνοποιηθούν για αναζήτηση νέων αγορών και επιχειρηματικών ευκαιριών.

Οι ΜΜΕ συμμετέχουν σε δραστηριότητες των θεματικών προτεραιοτήτων, στο πλαίσιο Δικτύων Αριστείας, Ολοκληρωμένων Έργων και Ειδικά Στοχοθετημένων Ερευνητικών Έργων, ενώ προβλέπονται και δύο τύποι έργων ειδικά για τις ΜΜΕ: η συλλογική έρευνα και η συνεργατική έρευνα.

Τομείς της έρευνας

i) Συλλογική έρευνα

- Έρευνα για την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων ή προκλήσεων (π.χ. συμμόρφωση με κανονιστικές απαιτήσεις, περιβαλλοντικές επιδόσεις)
- Προτυποποιητική έρευνα (έρευνα που παρέχει την επιστημονική βάση για την εκπόνηση ευρωπαϊκών προτύπων και προδιαγραφών)
- Έρευνα για την ενίσχυση της τεχνολογικής βάσης συγκεκριμένων κλάδων
- Ανάπτυξη "τεχνολογικών εργαλείων" (π.χ. διαγνωστικών εργαλείων, εξοπλισμού ασφάλειας).

Η διαχείριση των έργων συλλογικής έρευνας ασκείται σύμφωνα με σαφώς καθορισμένες κατευθυντήριες γραμμές από ενώσεις/ομίλους επιχειρήσεων εγκατεστημένους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ή από δύο τουλάχιστον εθνικές ενώσεις/ομίλους επιχειρήσεων, οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες.

Ένας "κεντρικός πυρήνας" ΜΜΕ παρακολουθεί την υλοποίηση του εκάστοτε έργου, από το στάδιο προσδιορισμού του αντικειμένου της έρευνας έως τη διάδοση των παραχθέντων αποτελεσμάτων.

Τυπικά, η χρηματοδότηση των προγραμμάτων κυμαίνεται από 2 έως 5 εκ. ευρώ, με χρονική διάρκεια 2-3 χρόνια. Ωστόσο, το τελικό ύψος της χρηματοδότησης και οι συμβατικές ρυθμίσεις των έργων συλλογικής έρευνας θα εξαρτηθούν από τους στόχους τους:

- Για τα έργα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας ενός συγκεκριμένου βιομηχανικού κλάδου, η χρηματοδοτική συμμετοχή της Κοινότητας θα καλύπτει, κατ' ανώτατο όριο, το 50% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών. Στην περίπτωση αυτή, το αντισυμβαλλόμενο μέρος (οι όμιλοι επιχειρήσεων) θα έχει την κυριότητα των αποτελεσμάτων
- Για τα έργα με σημαντικό νομοθετικό περιεχόμενο ή με σημαντικές συνέπειες για την "ευημερία του κοινού" (π.χ. προστασία του περιβάλλοντος, βελτίωση της δημόσιας υγείας), το ύψος της χρηματοδότησης μπορεί να είναι μεγαλύτερο. Στην περίπτωση αυτή, θα δίνεται έμφαση κυρίως στη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

Σε κάθε περίπτωση, προβλέπεται η διάδοση των αποτελεσμάτων μεταξύ των ΜΜΕ μέσω π.χ. ειδικών δράσεων κατάρτισης και επίδειξης (δράσεις "αφομοίωσης").

ii) Συνεργατική έρευνα

Η συνεργατική έρευνα αφορά ένα μικρό αριθμό ΜΜΕ από διαφορετικές χώρες, οι οποίες έχουν ένα συγκεκριμένο πρόβλημα/ανάγκη και αναθέτουν τη διεξαγωγή της απαραίτητης έρευνας σε έναν εργολήπτη E&TA, διατηρώντας την κυριότητα των αποτελεσμάτων. Στα προγράμματα αυτά μπορούν, εκτός από ΜΜΕ, να συμμετέχουν και άλλες επιχειρήσεις.

Η χρηματοδότηση για κάθε επιμέρους έργο κυμαίνεται από 0,5 μέχρι 2 εκ. ευρώ. Η χρονική διάρκεια κάθε έργου πρέπει να είναι 1-2 χρόνια. Η κοινοτική χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων ανέρχεται στο 50% του συνολικού κόστους για δράσεις έρευνας και καινοτομίας, ενώ καλύπτει το 100% του κόστους για τις δράσεις διαχείρισης της κοινοπραξίας.

Η συνεργατική έρευνα πραγματοποιείται κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Ειδικές Δράσεις για ΜΜΕ, Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-SME-COOP
Προϋπολογισμός: 75 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/12/2004 (αναμενόμενη ημερομηνία)
Λήξη: 14/09/2005
- FP6-2004-SME-COLL
Προϋπολογισμός: 65 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/12/2004 (αναμενόμενη ημερομηνία)
Λήξη: 26/05/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα SME για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **16,6%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

ΕΟΜΜΕΧ

κα Ε. Σπυροπούλου

Ξενίας 16, 115 28 Αθήνα

Τηλ: 210 7491295

Fax: 210 7715012

e-mail: elspy@eommex.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/sme/>

<http://www.cordis.lu/fp6/sme.htm>

<http://www.eommex.gr>

1.2.3 Ειδικά μέτρα υποστήριξης της διεθνούς συνεργασίας (INCO)

Προϋπολογισμός: 346 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος των δραστηριοτήτων διεθνούς συνεργασίας είναι να συμβάλουν στο άνοιγμα του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας στον υπόλοιπο κόσμο, και συγκεκριμένα:

α) να βοηθήσουν τους ερευνητές, τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις της ΕΕ και των υποψήφιων για ένταξη χωρών να έχουν πρόσβαση στις γνώσεις και την τεχνογνωσία που υπάρχει αλλού στον κόσμο

β) να εξασφαλίσουν την ενεργό και συνεκτική συμμετοχή της Ευρώπης στις διεθνείς ερευνητικές δραστηριότητες για την επέκταση της γνώσης και την επίλυση μειζόνων παγκόσμιων προβλημάτων

γ) να υποστηρίξουν, από τεχνολογική και επιστημονική άποψη, την εξωτερική πολιτική και την πολιτική αναπτυξιακής βοήθειας της ΕΕ προς τις μεσογειακές τρίτες χώρες, τα Δυτικά Βαλκάνια, τη Ρωσία και τα λοιπά Νέα Ανεξάρτητα Κράτη (ΝΑΚ).

Τομείς της έρευνας:

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων για την ενίσχυση, σταθεροποίηση, ανάπτυξη ή αναπροσαρμογή των τοπικών ερευνητικών συστημάτων, καλύπτονται, μεταξύ άλλων, οι τομείς:

i) Αναπτυσσόμενες χώρες

- Προβλήματα υγείας και δημόσιας υγείας
- Ασφάλεια του επισιτισμού
- Ορθολογική εκμετάλλευση των πόρων

ii) Μεσογειακές τρίτες χώρες

- Περιβάλλον
- Υγεία
- Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Αειφόρος αγροτική ανάπτυξη

iii) Δυτικά Βαλκάνια

- Επιπτώσεις του πολέμου στο περιβάλλον, την υγεία, τις γεωργικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις

iv) Ρωσία και λοιπά ΝΑΚ

- Σταθεροποίηση του δυναμικού Ε&ΤΑ
- Εξέλιξη του συστήματος βιομηχανικής παραγωγής
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Υγεία
- Ασφάλεια

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Ειδικά στοχοθετημένα ερευνητικά έργα (STREPs), Δράσεις "Μαρία Κιουρί", Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Οι ειδικές δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας είναι συμπληρωματικές προς τη συμμετοχή των ερευνητικών φορέων τρίτων χωρών στα Δίκτυα Αριστείας και στα Ολοκληρωμένα Έργα των επτά θεματικών προτεραιοτήτων.

Παράλληλα, οι δραστηριότητες αυτές θα συνδυαστούν με υπάρχοντα χρηματοδοτικά μέσα, όπως:

- το πλαίσιο INTAS και το πρόγραμμα Tacis για τη Ρωσία και τα ΝΑΚ
- το πρόγραμμα MEDA για τις μεσογειακές τρίτες χώρες
- τα ταμεία ETA (Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης) και ΑΛΑ (Ασία, Λατινική Αμερική) για τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2002-INCO-DEV/SSA-1
Ανακοίνωση: 17/12/2002
Λήξη: 07/03/2005, 07/09/2005, 06/03/2006
- FP6-2002-INCO-MPC/SSA-2
Ανακοίνωση: 17/12/2002
Λήξη: 07/03/2005, 07/09/2005, 06/03/2006
- FP6-2002-INCO-WBC/SSA-3
Ανακοίνωση: 17/12/2002
Λήξη: 07/03/2005, 07/09/2005, 06/03/2006
- FP6-2002-INCO-Russia+NIS/SSA-4
Ανακοίνωση: 17/12/2002
Λήξη: 07/03/2005, 07/09/2005, 06/03/2006
- FP6-2002-INCO-COMultilatRTD/SSA-5
Ανακοίνωση: 17/12/2002
Λήξη: 07/03/2005, 07/09/2005, 06/03/2006
- FP6-2004-INCO-DEV-3
Προϋπολογισμός: 60 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 17/12/2004 (αναμενόμενη)
Λήξη: 13/09/2005
- FP6-2004-INCO-MPC-3
Προϋπολογισμός: 10 εκ. ευρώ

Ανακοίνωση: 17/12/2004 (αναμενόμενη)
Λήξη: 13/09/2005

- FP6-2004-INCO-WBC-SSA-3
Προϋπολογισμός: 3 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 17/12/2004 (αναμενόμενη)
Λήξη: 07/03/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα INCO για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **21,2%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ – Help Forward
Ζαλοκώστα 4, 106 71 Αθήνα
Τηλ: 210 3607690, 8665642
Fax: 210 3636109, 8660060
e-mail: irc@help-forward.gr

Χρήσιμες διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/inco/>
<http://www.cordis.lu/fp6/inco.htm>
<http://www.help-forward.gr>

Αξιζει να δείτε:

Το ΕΚΤ είναι συντονιστής των έργων Euro-MEDANet και Euro-MEDANet 2 "Opening Up the European Research Area to the Mediterranean Countries", που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα INCO του 6^{ου} ΠΠ. Τα έργα αφορούν τη δημιουργία δικτύου κέντρων ενημέρωσης (Info Points) για το 6^ο ΠΠ στο Μαρόκο, την Τυνησία, την Ιορδανία, την Αλγερία, την Αίγυπτο, τη Συρία και το Λίβανο.

<http://www.ekt.gr/en/euromedanet/>

2. Δόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας Προϋπολογισμός: 2.854 εκ. ευρώ

2.1 Έρευνα και Καινοτομία (Research and Innovation)

Προϋπολογισμός: 319 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση
"Επιχειρήσεις" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος είναι η βελτίωση των επιδόσεων της ΕΕ όσον αφορά την καινοτομία και η ενίσχυση των προσπαθειών για τη σύνδεση της καινοτομίας με την έρευνα. Καταβάλλονται επίσης προσπάθειες για τη διαμόρφωση ενός κανονιστικού περιβάλλοντος και την υλοποίηση πολιτικών που συμβάλλουν στη συνοχή της καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Προβλεπόμενες δράσεις

i) Δικτύωση των φορέων και των χρηστών και ενθάρρυνση της μεταξύ τους διάδρασης

- Ενθάρρυνση και επικύρωση των τοπικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών για την προώθηση της δημιουργίας και ανάπτυξης καινοτόμων επιχειρήσεων
- Ανταλλαγές ορθής πρακτικής σχετικά με την επικοινωνία, την επιμόρφωση και τη μεταφορά "γνώσης"

ii) Ενθάρρυνση της διαπεριφερειακής συνεργασίας

- Προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών επί ειδικών θεμάτων που σχετίζονται με την καινοτομία
- Διευκόλυνση της μεταφοράς ορθής πρακτικής και εφαρμογή στρατηγικών καινοτομιών στις περιφέρειες των χωρών που πρόκειται να ενταχθούν στην ΕΕ
- Ενθάρρυνση διεξαγωγής, σε περιφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο, προγραμμάτων ή μέτρων που έχουν αποδειχθεί επιτυχή σε ευρωπαϊκό επίπεδο

iii) Πειραματική δοκιμή νέων εργαλείων και προσεγγίσεων

- Πειραματική δοκιμή σε ευρωπαϊκή κλίμακα νέων ιδεών για την προώθηση της καινοτομίας και τη σύσταση καινοτόμων επιχειρήσεων
- Ανάλυση του δυναμικού αναπαραγωγής ή/και εκμετάλλευσης σε νέα πλαίσια

αποδεδειγμένων μεθόδων, εργαλείων ή αποτελεσμάτων

- Εφαρμογή ολοκληρωμένων πλατφόρμων, ώστε να είναι δυνατή η εισροή και διάδοση γνώσεων και τεχνογνωσίας

iv) Ανάπτυξη και εδραίωση υπηρεσιών

- Υπηρεσία πληροφόρησης για την έρευνα και καινοτομία CORDIS, συμπλήρωση της υπηρεσίας με προσφυγή σε άλλα μέσα μαζικής επικοινωνίας
- Δίκτυο των Κέντρων Αναδιανομής Καινοτομίας
- Υπηρεσίες πληροφόρησης για θέματα όπως η πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία και η πρόσβαση στη χρηματοδότηση της καινοτομίας

v) Αύξηση των οικονομικών και τεχνολογικών πληροφοριών

- Προώθηση της καινοτομίας στις ΜΜΕ
- Υποστήριξη των δραστηριοτήτων για τη συλλογή, ανάλυση και διάδοση πληροφοριών που αφορούν εξελίξεις στην επιστήμη και τεχνολογία
- Προσδιορισμός και διάδοση βέλτιστων πρακτικών

vi) Ανάλυση και αξιολόγηση της καινοτομίας στα κοινοτικά ερευνητικά έργα

- Συγκέντρωση και ανάλυση πληροφοριών για τα μέτρα που ελήφθησαν για την προώθηση της καινοτομίας στο πλαίσιο των έργων του 6^{ου} ΠΠ
- Σύγκριση της εμπειρίας που αποκτήθηκε κατά την υλοποίηση των έργων του 6^{ου} ΠΠ
- Διάδοση των πληροφοριών που έχουν προκύψει μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων που συμμετέχουν στην παραγωγή και αξιοποίηση γνώσεων

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Έργα που υλοποιούνται από κοινού από κράτη-μέλη, Ειδικά Στοχοθετημένα Έργα Καινοτομίας (STIPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-INNOV-5
Προϋπολογισμός: 22 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 19/10/2004
Λήξη: 10/02/2005
- FP6-2004-INNOV-6
Προϋπολογισμός: 20 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 26/10/2004
Λήξη: 27/01/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα Innovation στο χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **13,1%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
Δρ Αντώνης Γυπάκης
Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
Τηλ: 210 7273923
Fax: 210 7246824
Email: agypa@ekt.gr

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ – Help Forward
Ζαλοκώστα 4, 106 71 Αθήνα
Τηλ: 210 3607690, 8665642
Fax: 210 3636109, 8660060
e-mail: irc@help-forward.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/innovation>
<http://www.cordis.lu/fp6/innovation.htm>
<http://www.help-forward.gr>

Αξίζει να δείτε:

Το ΕΚΤ είναι συντονιστής του Ελληνικού Κέντρου Αναδιανομής Καινοτομίας (IRC Hellenic), έργου που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Innovation του 6^{ου} ΠΠ. Λειτουργεί από το 1995 ως μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου των Κέντρων Αναδιανομής Καινοτομίας. Στόχος του Κέντρου είναι η προώθηση καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών και τεχνογνωσίας, καθώς και η αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων, για την επίτευξη διεθνικών συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας.
<http://www.hirc.gr>

2.2 Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα – Δράσεις Marie Curie (Mobility)

Προϋπολογισμός: 1.732 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος του προγράμματος είναι να παράσχει υποστήριξη στην ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων για το ευρωπαϊκό ερευνητικό σύστημα, λαμβάνοντας υπόψη την εγγενή διεθνή διάσταση της έρευνας. Με το 6^ο ΠΠ καταργούνται τα όρια ηλικίας για τους υποτρόφους, που ίσχυαν με τα προηγούμενα ΠΠ, και προωθείται η κινητικότητα των ερευνητών, με στόχο την επιτυχή δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

Δίδεται προσοχή:

- α) στη συμμετοχή των γυναικών και σε κατάλληλα μέτρα για δικαιότερη ισορροπία μεταξύ ανδρών και γυναικών στην έρευνα
- β) στις προσωπικές συνθήκες που αφορούν την κινητικότητα (οικογένεια, εξέλιξη σταδιοδρομίας, γλώσσες)
- γ) στην ανάπτυξη της ερευνητικής δραστηριότητας στις λιγότερο ευνοημένες περιφέρειες της ΕΕ και στις συνδεδεμένες υποψήφιες χώρες, καθώς και στην ανάγκη συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών κλάδων και μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ.

Η εν λόγω δραστηριότητα έχει επίσης σκοπό να προσελκύσει τους καλύτερους και τους πολλά υποσχόμενους ερευνητές από τρίτες χώρες, να προωθήσει την επιμόρφωση των Ευρωπαίων ερευνητών στο εξωτερικό και να ενθαρρύνει την επιστροφή Ευρωπαίων επιστημόνων που είναι εγκατεστημένοι εκτός Ευρώπης.

Προβλεπόμενες δράσεις

i) Δράσεις που αφορούν τον φορέα υποδοχής

- Δίκτυα ερευνητικής κατάρτισης "Μαρία Κιουρί": παρέχουν τα μέσα σε ερευνητικές ομάδες να συνδεθούν μεταξύ τους στο πλαίσιο ενός σαφώς καθορισμένου σχεδίου, διεθνούς ερευνητικής συνεργασίας. Αποτελούνται από τουλάχιστον τρία μέλη (φορείς) που εδρεύουν σε τουλάχιστον τρία κράτη-μέλη ή συνδεδεμένες χώρες, δύο εκ των οποίων πρέπει να είναι κράτη-μέλη ή υποψήφιες χώρες. Η διάρκεια ζωής ενός δικτύου είναι συνήθως τέσσερα έτη και η μέγιστη διάρκεια των υποτροφιών που συνδέονται με αυτό τρία έτη,

συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας βραχυπρόθεσμης παραμονής. Δυνατότητα συμμετοχής έχουν οι ερευνητές με έως τέσσερα έτη ερευνητική δραστηριότητα ή μεταπτυχιακές σπουδές για απόκτηση διδακτορικού.

- Υποτροφίες υποδοχής "Μαρία Κιουρί" για κατάρτιση νέων ερευνητών: απευθύνονται σε ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης και ερευνητικά ιδρύματα, σε κέντρα επιμόρφωσης και επιχειρήσεις με σκοπό την ενίσχυση της επιμορφωτικής τους ικανότητας για ερευνητές που βρίσκονται στα πρώτα στάδια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.
- Υποτροφίες υποδοχής "Μαρία Κιουρί" για τη μεταφορά γνώσεων: παρέχουν τα μέσα για την ανάπτυξη της ερευνητικής ικανότητας και την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανικών και ακαδημαϊκών φορέων.
- Διαλέξεις και επιμορφωτικά μαθήματα "Μαρία Κιουρί": επιτρέπουν σε νέους ερευνητές να επωφεληθούν από την πείρα κορυφαίων ερευνητών.

ii) Ατομικές δράσεις

- Ευρωπαϊκές υποτροφίες "Μαρία Κιουρί": παρέχουν προηγμένη επιμόρφωση σε ερευνητές της ΕΕ και των συνδεδεμένων χωρών.
- Διεθνείς υποτροφίες εξωτερικού "Μαρία Κιουρί": παρέχουν τη δυνατότητα σε ερευνητές της ΕΕ (και των υποψήφιων χωρών) να εργαστούν σε ερευνητικά κέντρα τρίτων χωρών.
- Διεθνείς υποτροφίες εσωτερικού "Μαρία Κιουρί": παρέχουν τη δυνατότητα σε ερευνητές τρίτων χωρών να εργαστούν σε ερευνητικά κέντρα της Ε.Ε.

iii) Προώθηση και αναγνώριση της αριστείας

- Υποτροφίες αριστείας "Μαρία Κιουρί": υποστηρίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη ευρωπαϊκών ερευνητικών ομάδων που κρίνεται ότι έχουν τις δυνατότητες να φθάσουν σε υψηλό επίπεδο αριστείας. Έχουν συνήθως διάρκεια τεσσάρων ετών.
- Βραβεία αριστείας "Μαρία Κιουρί": Στοχεύουν στη δημόσια αναγνώριση της αριστείας ερευνητών που έχουν κατά το παρελθόν επωφεληθεί από την κοινοτική υποστήριξη για κατάρτιση και κινητικότητα. Απονέμονται πέντε βραβεία κατ' έτος.
- Έδρες "Μαρία Κιουρί": αφορούν την προσέλκυση παγκοσμίου επιπέδου ερευνητών, καθώς και την ενθάρρυνσή τους να συνεχίσουν τη σταδιοδρομία τους στην

Ευρώπη. Έχουν συνήθως διάρκεια τριών ετών.

iv) Μηχανισμοί επανόδου και επανένταξης

Οι υποτροφίες επανόδου και επανένταξης "Μαρία Κιουρί", απευθύνονται σε ερευνητές από την ΕΕ και τις συνδεδεμένες χώρες, οι οποίοι έχουν μόλις ολοκληρώσει υποτροφία "Μαρία Κιουρί" ελάχιστης διάρκειας δύο ετών. Εφαρμόζεται επίσης για τους Ευρωπαίους ερευνητές που έχουν διεξαγάγει έρευνα εκτός Ευρώπης για πέντε τουλάχιστον έτη και επιθυμούν να επιστρέψουν στην Ευρώπη, ανεξαρτήτως εάν έχουν ή όχι επωφεληθεί από δράση "Μαρία Κιουρί".

v) Συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες

Αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες, με σκοπό την παροχή "υποστήριξης εγγύτητας" σε ερευνητές, η οποία αποτελεί κεντρικό στοιχείο οιοδήποτε προγράμματος κινητικότητας που αφορά ερευνητές που μετακινούνται εντός της Ευρώπης ή επιστρέφουν σε αυτή.

Μια περαιτέρω πτυχή της εν λόγω συνεργασίας μπορεί να αφορά ορισμένα καθήκοντα τα οποία συνδέονται με τη διαχείριση της δραστηριότητας, πέραν της αυξημένης σημασίας των δράσεων που αφορούν τον φορέα υποδοχής.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Έργα που υλοποιούνται από κοινού από κράτη-μέλη, Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs) Δράσεις Κινητικότητας "Μαρία Κιουρί"

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-Mobility-5
Προϋπολογισμός 65 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/10/2004
Λήξη: 16/02/2005
- FP6-2004-Mobility-6
Προϋπολογισμός: 20 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/10/2004
Λήξη: 19/01/2005
- FP6-2004-Mobility-7
Προϋπολογισμός: 20 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/10/2004
Λήξη: 19/01/2005
- FP6-2004-Mobility-8
Προϋπολογισμός: 40 εκ. ευρώ

Ανακοίνωση: 15/10/2004

Λήξη: 16/02/2005

- FP6-2004-Mobility-9
Προϋπολογισμός: 250 χιλ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/10/2004
Λήξη: 16/02/2005
- FP6-2004-Mobility-10
Προϋπολογισμός: 8 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/10/2004
Λήξη: 16/02/2005
- FP6-2004-Mobility-11
Προϋπολογισμός: 10 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/10/2004
Λήξη: 19/01/2005, 19/04/2005, 19/07/2005, 19/10/2005, 19/01/2006, 19/04/2006, 19/07/2006
- FP6-2004-Mobility-12
Προϋπολογισμός: 10 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 15/10/2004
Λήξη: 16/02/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα Mobility για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **4%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης,
κα Πέννυ Πατρινού
Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
Τηλ.: 210 7273912
Fax: 210 7246824
e-mail: ncp@ekt.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/mobility/>
<http://www.cordis.lu/fp6/mobility.htm>
<http://europa.eu.int/mariecurie-actions>
<http://europa.eu.int/eracareers/>
<http://www.eracareers.gr>

Αξίζει να δείτε:

Το Ελληνικό Δίκτυο Κέντρων Κινητικότητας Ερευνητών παρέχει τεκμηριωμένη πληροφόρηση και πρακτικές συμβουλές σε ερευνητές, που ενδιαφέρονται είτε να έρθουν στην Ελλάδα για την εξέλιξη της επιστημονικής τους σταδιοδρομίας, είτε να μετακινηθούν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Το Ελληνικό Δίκτυο αποτελεί μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου ERA-MORE, το οποίο περιλαμβάνει περισσότερα από 300 κέντρα σε 30 χώρες της Ευρώπης. Συντονιστής φορέας είναι το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης.
(<http://www.eracareers.gr>)

2.3 Ερευνητικές Υποδομές (Research Infrastructures)

Προϋπολογισμός: 715 εκ. ευρώ

(Από τον προϋπολογισμό των Ερευνητικών Υποδομών τα 218 εκ. ευρώ θα διατεθούν για την ανάπτυξη των GRID και GEANT.)

Αρμόδιος: Γενικές Διευθύνσεις "Έρευνα" και "Κοινωνία της Πληροφορίας" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος είναι η διασφάλιση της πρόσβασης των Ευρωπαίων ερευνητών στις υποδομές που χρειάζονται για την έρευνά τους, η ανάπτυξη νέων ερευνητικών υποδομών σε περιφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης και η λειτουργία και περαιτέρω ανάπτυξη των ήδη υφισταμένων υποδομών. Οι ερευνητικές υποδομές διακρίνονται σε αυτές που είναι "ενιαίας θέσης" (ένας πόρος σε μια θέση), "κατανεμημένες" (κατανεμημένοι πόροι, συμπεριλαμβάνονται αρχιτεκτονικές τύπου GRID) και "εικονικές" (ηλεκτρονική υπηρεσία).

Προβλεπόμενες δράσεις

i) Διακρατική πρόσβαση: στόχος είναι να αποκτήσουν οι ερευνητικές ομάδες πρόσβαση σε μεγάλες ερευνητικές υποδομές που είναι οι πλέον κατάλληλες για τη διεξαγωγή των εργασιών τους. Η κοινοτική χρηματοδότηση καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα των ερευνητών που εργάζονται σε κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες, εκτός του κράτους όπου είναι εγκατεστημένος ο φορέας εκμετάλλευσης της υποδομής.

ii) Δραστηριότητες ολοκλήρωσης: το πρόγραμμα καλύπτει την ανάπτυξη και λειτουργία διακρατικών δικτύων συνεργασίας και την εκτέλεση κοινών ερευνητικών σχεδίων. Οι δραστηριότητες ολοκλήρωσης επιλέγονται με βάση ένα επιστημονικό και τεχνολογικό πρόγραμμα ευρωπαϊκής κλίμακας.

iii) Ανάπτυξη δικτύου επικοινωνίας: στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα δίκτυο επικοινωνίας μεγάλης δυναμικότητας και υψηλής ταχύτητας για όλους τους ερευνητές της Ευρώπης (GEANT), ειδικά δίκτυα υψηλών επιδόσεων και κλίνες δοκιμών τεχνολογίας πλέγματος (GRID), καθώς και υπηρεσίες ηλεκτρονικών εκδόσεων.

iv) Προπαρασκευαστικές μελέτες: στόχος είναι η διεξαγωγή μελετών σκοπιμότητας και τεχνικών προπαρασκευαστικών εργασιών για τις νέες υποδομές που έχουν σαφή ευρωπαϊκή διάσταση.

v) Ανάπτυξη νέων υποδομών: στόχος είναι η βελτιστοποίηση των ευρωπαϊκών υποδομών, με την παροχή υποστήριξης για την υλοποίηση περιορισμένου αριθμού σχεδίων νέας υποδομής που θα έχουν καταλυτικό αποτέλεσμα από την άποψη της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας. Η υποστήριξη αυτή μπορεί να συμπληρώνεται από χρηματοδοτική συμμετοχή της ΕΤΕπ ή των διαρθρωτικών ταμείων.

Συνοδευτικά μέτρα στα πλαίσια αυτού του προγράμματος μπορούν να υλοποιηθούν, όπου αυτό ενδείκνυται, για τη διατήρηση αυτών των μηχανισμών.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Έργα που υλοποιούνται από κοινού από κράτη-μέλη, Ολοκληρωμένες Πρωτοβουλίες για τις Υποδομές, Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- FP6-2004-Infrastructures-5
Προϋπολογισμός: 145 εκ. ευρώ
Ανακοίνωση: 04/11/2004
Λήξη: 03/03/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα Infrastructures για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **37%**.

Πληροφορίες

Εθνικό Σημείο Επαφής
Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
κα Μαρία Κουτροκόη
Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
Τηλ: 210 7273917
Fax: 210 7246824
e-mail: ist@ekt.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/infrastructures/>
<http://fp6.cordis.lu/infrastructures/>

2.4 Επιστήμη και κοινωνία (Science and Society)

Προϋπολογισμός: 88 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος είναι η ενίσχυση των διαρθρωτικών δεσμών και η προώθηση του παραγωγικότερου διαλόγου μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας, των βιομηχάνων, των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου. Έμφαση δίνεται στις διεθνείς προοπτικές διεύρυνσης και στο παγκόσμιο πλαίσιο λειτουργίας της νέας τεχνολογίας.

Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει την ανάπτυξη δικτύων και τη συγκριτική αξιολόγηση, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την ενημέρωση σχετικά με τις μεθοδολογίες, τη διεξαγωγή μελετών και τη συνένωση των εθνικών προσπαθειών.

Προβλεπόμενες δράσεις

i) Προσέγγιση έρευνας και κοινωνίας

- Υιοθέτηση αποτελεσματικών διαδικασιών διαλόγου για τα νεοεμφανιζόμενα επιστημονικά και τεχνολογικά θέματα
- Ανάπτυξη κατάλληλων μέσων για τη δημιουργία επιστημονικών αναφορών και τη διοχέτευση επιστημονικών συμβουλών στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής
- Παροχή εργαλείων αξιολόγησης και διαχείρισης των κινδύνων στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής
- Επιστήμη και διακυβέρνηση
- Επιστημονικές συμβουλές και συστήματα αναφοράς

ii) Υπεύθυνη έρευνα και εφαρμογή της επιστήμης και της τεχνολογίας

- Δεοντολογία: δικτύωση των αρμόδιων οργάνων και προώθηση του διαλόγου για τη δεοντολογία στην έρευνα, ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου και επιμόρφωση, συντονισμός για εκπόνηση κωδικών δεοντολογίας για δραστηριότητες E&TA
- Αβεβαιότητα, κίνδυνοι και εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης: ανάλυση και υποστήριξη των βέλτιστων πρακτικών

iii) Ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ επιστήμης και κοινωνίας – Γυναίκες και επιστήμη

- Κατανόηση από το κοινό και εμπιστοσύνη: Υποστήριξη εκδηλώσεων ενημέρωσης και

ευαισθητοποίησης του κοινού, επιβράβευση επιστημονικών επιτευγμάτων και συνεργασιών

- Πρωτοβουλίες για την προσέλκυση της νέας γενιάς στο χώρο της επιστήμης και της έρευνας
- Γυναίκες και επιστήμη

Μέσα Υλοποίησης (τύποι έργων)

Έργα που υλοποιούνται από κοινού από κράτη-μέλη, Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα (STREPs), Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα Society στο χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **16,6%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
 K. Henry Scott
 Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
 Τηλ: 210 7273926
 Fax: 210 7246824
 e-mail: ncp@ekt.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfr6/society/>
<http://www.cordis.lu/science-society/>

3. Ενίσχυση των βάσεων του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας Προϋπολογισμός: 347 εκ. ευρώ

3.1 Υποστήριξη του συντονισμού των δραστηριοτήτων (Coordination)

Προϋπολογισμός: 392 εκ. ευρώ
Αρμόδιος: Γενική Διεύθυνση "Έρευνα"
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχος της κοινοτικής δράσης είναι να προωθήσει και να υποστηρίξει το συντονισμό των προγραμμάτων και τις κοινές δράσεις που διεξάγονται σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένου ότι η ανάπτυξη μιας κοινής βάσης γνώσεων είναι απαραίτητη για τη συνοχή και σύγκλιση των πολιτικών. Οι δραστηριότητες μπορούν να καλύπτουν οποιοδήποτε επιστημονικό και τεχνολογικό πεδίο, συμπεριλαμβανομένων των πεδίων των θεματικών προτεραιοτήτων.

Προβλεπόμενες δράσεις

i) Συντονισμός εθνικών δραστηριοτήτων
Ενθαρρύνονται η από κοινού ανάληψη, από πολλές χώρες, πρωτοβουλιών σε τομείς κοινού στρατηγικού ενδιαφέροντος, η υλοποίησή τους και η αμοιβαία πρόσβαση στα αποτελέσματα της έρευνας. Οι εν λόγω δραστηριότητες διεξάγονται με δημόσια χρηματοδότηση, σε εθνικό ή σε περιφερειακό επίπεδο, είτε άμεσα από δημόσιες αρχές και ερευνητικούς οργανισμούς, είτε στα πλαίσια ευρωπαϊκών σχημάτων συνεργασίας, όπως του EUROCORES του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Επιστημών.

Ενδεικτικοί τομείς δράσης:

- Υγεία: σοβαρές και σπάνιες ασθένειες και διαταραχές, εναλλακτική ιατρική, κ.λπ.
- Βιοτεχνολογία: εφαρμογές μη συνδεδεμένες με την υγεία και τα τρόφιμα
- Περιβάλλον: αστικό περιβάλλον, διαχείριση γαιών, κίνδυνοι σεισμών, κ.λπ.
- Ενέργεια: σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής νέας γενιάς, κ.λπ.

ii) Συντονισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Στόχος είναι να ενισχυθεί η συμπληρωματικότητα και η συνέργεια μεταξύ των κοινοτικών δράσεων που αναλαμβάνονται βάσει του προγράμματος πλαισίου.

- Δραστηριότητες επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας: επιδιώκεται ο συντονισμός των δραστηριοτήτων του Προγράμματος Πλαισίου με άλλα ευρωπαϊκά πλαίσια συνεργασίας (COST, EUREKA).
- Συνεργασία και κοινές πρωτοβουλίες εξειδικευμένων ευρωπαϊκών οργανισμών επιστημονικής συνεργασίας: υποστηρίζονται πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της συνέργειας και των δραστηριοτήτων οργανισμών όπως ο CERN, η ESA, ο ESO, το EMBL, το ESRF, ή το ILL, κ.λπ.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προκλήσεις υποβολής προτάσεων

- ERA-NET/1/CA-SSA
Προϋπολογισμός: 71 εκ. ευρώ για το 2004 και 58,6 εκ. ευρώ για το 2005
Ανακοίνωση: 17/12/2004 (αναμενόμενη ημερομηνία)
Λήξη: 02/03/2005, 04/10/2005

Ελληνική συμμετοχή

Το ποσοστό έργων με ελληνική συμμετοχή επί του συνόλου των εγκεκριμένων έργων στο πρόγραμμα Coordination για το χρονικό διάστημα 01/01/2003-01/03/2004 ήταν **5,2%**.

Εθνικό Σημείο Επαφής

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ – Help Forward
Ζαλοκώστα 4, 106 71 Αθήνα
Τηλ: 210 3607690, 8665642
Fax: 210 3636109, 8660060
e-mail: irc@help-forward.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfr6/coordination/>
<http://www.cordis.lu/coordination/>
<http://www.help-forward.gr>

3. 2 Συνεκτική ανάπτυξη των πολιτικών έρευνας και καινοτομίας (Policies)

Στόχος των δραστηριοτήτων είναι να ενθαρρύνουν τη συνεκτική ανάπτυξη των πολιτικών έρευνας και καινοτομίας στην Ευρώπη, προσδιορίζοντας εγκαίρως προκλήσεις και πεδία κοινού ενδιαφέροντος, και παρέχοντας γνώσεις και εργαλεία υποστήριξης για τη λήψη αποφάσεων στους εθνικούς, περιφερειακούς και κοινοτικούς πολιτικούς ιθύνοντες.

Προβλεπόμενες δράσεις

- Αναλύσεις, μελέτες, επιστημονικές και τεχνολογικές προοπτικές, στατιστικές και δείκτες σχετικά με τις δραστηριότητες E&T και τις πολιτικές έρευνας και καινοτομίας για την υλοποίηση του EXE
- Ανάπτυξη θεματικών πλατφόρμων διαλόγου και μιας γνωστικής βάσης για τους χρήστες και τους παραγωγούς αναλύσεων προοπτικών, αξιοποίηση των ορθών πρακτικών στη μεθοδολογία, κ.λπ.
- Συγκριτική αξιολόγηση των πολιτικών έρευνας και καινοτομίας σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο: αναπροσαρμογή της μεθοδολογίας, γεωγραφική επέκταση της αξιολόγησης για την κάλυψη των υποψήφιων για ένταξη χωρών, εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους ερευνητικούς συντελεστές, κ.λ.π.
- Χαρτογράφηση της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας στην Ευρώπη
- Οι δραστηριότητες θα αφορούν: την αύξηση του αριθμού των καλυπτόμενων θεμάτων, τακτική ενημέρωση των αποτελεσμάτων. Θα δοθεί έμφαση στην ευρύτατη διάδοση των διαθέσιμων πληροφοριών, κ.λπ.
- Βελτίωση του κανονιστικού και διοικητικού περιβάλλοντος της έρευνας και της καινοτομίας στην Ευρώπη: πρόκειται για θέματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, σχέσεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία, αξιοποίηση και διάδοση των γνώσεων, κανόνες που αφορούν την πρόσβαση σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες, μηχανισμούς χρηματοδότησης και παροχή επενδυτικών κινήτρων, κ.λπ.

Μέσα υλοποίησης (τύποι έργων)

Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών, Δράσεις Συντονισμού (CAs), Δράσεις Ειδικής Στήριξης (SSAs)

Ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής

- 2003/S 128-114412
Ανακοίνωση: 08/07/2003
Λήξη: 26/03/2006

Εθνικό Σημείο Επαφής

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ – Help Forward
Ζαλοκώστα 4, 106 71 Αθήνα
Τηλ: 210 3607690, 8665642
Fax: 210 3636109, 8660060
e-mail: irc@help-forward.gr

Χρήσιμες Διευθύνσεις

<http://www.ekt.gr/ncpfp6/policies/>
<http://www.cordis.lu/fp6/policies.htm>
<http://www.help-forward.gr>

6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο – Σχηματική κατανομή των ειδικών προγραμμάτων και των αντίστοιχων θεματικών και οριζόντιων προτεραιοτήτων ανάλογα με τα μέσα υλοποίησης (τύπους έργων)

	Ολοκλήρωση και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας											Δόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας			
	Βιοτεχνολογίες	Τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας -IST	Νανοτεχνολογίες	Αεροναυτική και Διάστημα	Ποιότητα Τροφίμων	Οικοσυστήματα	Κοινωνία της γνώσης	Μέτρα στήριξης E&TA	Οριζόντιες δράσεις με συμμετοχή ΜΜΕ	Μέτρα στήριξης διεθνούς συνεργασίας	Ενίσχυση Βάσεων Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας	Έρευνα και Καινοτομία	Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα	Ερευνητικές υποδομές	Επιστήμη και Κοινωνία
Δίκτυα Αριστείας	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							
Ολοκληρωμένα Έργα	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							
Έργα που υλοποιούνται από κοινού μεταξύ κρατών-μελών	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓
Ειδικά Στοχοθετημένα Έργα καινοτομίας											✓				
Έργα για ΜΜΕ								✓							

	Ολοκλήρωση και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας											Δόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας			
	Βιοτεχνολογίες	Τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας - IST	Νανοτεχνολογίες	Αεροναυτική και Διάστημα	Ποιότητα Τροφίμων	Οικοσυστήματα	Κοινωνία της γνώσης	Μέτρα στήριξης E&TA	Οριζόντιες δράσεις με συμμετοχή ΜΜΕ	Μέτρα στήριξης διεθνούς συνεργασίας	Ενίσχυση Βάσεων Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας	Έρευνα και Καινοτομία	Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα	Ερευνητικές υποδομές	Επιστήμη και Κοινωνία
Ολοκληρωμένες Πρωτοβουλίες υποδομής														V	
Δράσεις «Μ. Κιουρί»										V			V		
Δράσεις Συντονισμού	V	V	V	V	V	V	V	V		V	V		V	V	
Δράσεις Ειδικής Στήριξης	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V		V	V	V

Θεματικές προτεραιότητες και «οριζόντια προγράμματα» του 6^{ου} ΠΠ

Επικοινωνία με αντίστοιχο γραφείο υποστήριξης στην ΕΕ

Life sciences, genomics and biotechnology for health	
- <i>Advanced genomics and its application for health</i>	rtd-genomics-biotec@cec.eu.int
- <i>Combating major diseases</i>	rtd-diseases@cec.eu.int
Information society technologies	ist@cec.eu.int
Nanotechnologies and nanosciences, multifunctional materials and new production processes and devices	rtd-nmp@cec.eu.int
Aeronautics and space	rtd-aerospace@cec.eu.int
Food quality and safety	rtd-food@cec.eu.int
Sustainable development, global change and ecosystems	
- <i>Sustainable energy systems</i>	rtd-energy@cec.eu.int tren-energy@cec.eu.int
- <i>Sustainable surface transport</i>	rtd-transport@cec.eu.int
- <i>Global change and ecosystems</i>	rtd-sustainable@cec.eu.int
Citizens and governance in a knowledge-based society	rtd-citizens@cec.eu.int
Specific activities covering a wider field of research	
- <i>Policy support and anticipating scientific and technological needs</i>	Policy support: to be defined NEST: rtd-nest@cec.eu.int
- <i>Horizontal research activities involving SMEs</i>	research-sme@cec.eu.int
- <i>Specific measures in support of international co-operation</i>	rtd-inco@cec.eu.int
Research and innovation	innovation@cec.eu.int
Human resources and mobility	rtd-mariecurie-actions@cec.eu.int
Research and infrastructures	rtd-infrastructures@cec.eu.int
Science and society	rtd-sciencesociety@cec.eu.int
Support for the coordination of policies	rtd-coordination@cec.eu.int
Support for the coherent development of R&D policies	rtd-policies@cec.eu.int
Euratom	rtd-euratom@cec.eu.int

Γλωσσάριο του 6^{ου} Προγράμματος Πλαισίου

Αγγλικοί όροι

ACARE	Advisory Council for Aeronautical Research in Europe Συμβουλευτική Επιτροπή για την έρευνα στο χώρο της αεροναυτικής στην Ευρώπη.
Ambient Intelligence	Περιβάλλουσα νοημοσύνη (Αφορά τους τρόπους με τους οποίους οι πολίτες, χωρίς να χρειάζεται να έχουν ιδιαίτερη γνώση, θα έχουν πρόσβαση με απλό τρόπο σε υπηρεσίες και προϊόντα της Κοινωνίας της Πληροφορίας)
AL	Action Line Γραμμή Δράσης
CAs	Coordination actions Δράσεις συντονισμού
CAP	Common Agriculture Policy Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ)
Call for Proposals (CfP)	Πρόσκληση υποβολής προτάσεων
CEEC	Central and Eastern European Countries Χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης
CERN	Centre Europeen pour la Recherche Nucléaire Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών
CHP	Combined Heat and Power production Συμπαγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας
COST	Coopération européenne dans le domaine de la recherche scientifique et technique Ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της επιστημονικής και τεχνικής έρευνας
CRAFT	Cooperative Research Action For Technology Συνεργατική ερευνητική δράση για την τεχνολογία
CREST	Scientific and Technical Research Committee Επιτροπή Επιστημονικής και Τεχνικής Έρευνας
DVB	Digital Video Broadcasting Ψηφιακή τηλεοπτική μετάδοση
EC	European Commission Ευρωπαϊκή Επιτροπή
EFDA	European Fusion Development Agreement Ευρωπαϊκή Συμφωνία για την ανάπτυξη στον τομέα σύντηξης
EIF	Marie Curie Intra-European Fellowships Ευρωπαϊκές υποτροφίες «Μαρία Κιουρί» (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
EMBL	European Molecular Biology Laboratory Ευρωπαϊκό Εργαστήριο Μοριακής Βιολογίας
ENO	European Northern Observatory Ευρωπαϊκό Βόρειο Παρατηρητήριο
ERA	European Research Area Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας (EXE)
ESA	European Space Agency Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος
ESF	European Science Foundation Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επιστημών
ESO	European Southern Observatory

	Ευρωπαϊκό Νότιο Παρατηρητήριο
ESRF	European Synchrotron Radiation Facility Ευρωπαϊκό Εργαστήριο Ακτινοβολίας Συγχρότρου
EST	Marie Curie Host Fellowships for Early Stage Research Training Υποτροφίες υποδοχής «Μαρία Κιουρί» για την κατάρτιση νέων ερευνητών (αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
ETSI	European Telecommunications Standards Institute Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων
EU	European Union Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)
EURATOM	European Atomic Energy Community Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
EUREKA	A Europe-wide Network for Industrial R&D Ευρωπαϊκό δίκτυο για την ευρωπαϊκή έρευνα και ανάπτυξη
EUROCORES	European Science Foundation Collaborative Research Programmes Scheme Ευρωπαϊκό επιστημονικό ίδρυμα για προγράμματα συνεργατικής έρευνας
European Strategy Forum for Research Infrastructures	Ευρωπαϊκό φόρουμ στρατηγικών για τις ερευνητικές υποδομές
EXA	Marie Curie Excellence Awards Βραβεία Αριστείας «Μαρία Κιουρί» (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
EXC	Marie Curie Chairs Έδρες «Μαρία Κιουρί» (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
EXT	Marie Curie Grants for Excellent Teams Υποτροφίες αριστείας «Μαρία Κιουρί» (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
FET	Future and Emerging Technologies Μελλοντικές και Αναδυόμενες Τεχνολογίες: πρόκειται για ερευνητικό τομέα ο οποίος εντάσσεται στη θεματική προτεραιότητα 2 (IST) του 6 ^{ου} ΠΠ
FP	Framework Programme: Πρόγραμμα Πλαίσιο (ΠΠ)
Galileo	Ευρωπαϊκό δορυφορικό σύστημα πλοήγησης, που αναπτύσσεται από την Κοινή Επιχείρηση και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος
GCOS	Global Climate Observing System Παγκόσμιο Σύστημα Παρατήρησης του Κλίματος
GEANT	Pan-European Gigabit research network Πανευρωπαϊκό ερευνητικό δίκτυο σε Gigabit (αφορά δίκτυο επικοινωνίας μεγάλης δυναμικότητας και υψηλής ταχύτητας για όλους τους ερευνητές της Ευρώπης)
GMES	Global Monitoring for Environment and Security Παγκόσμια παρακολούθηση του περιβάλλοντος και της ασφάλειας
GMO	Genetically Modified Organisms Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί (ΓΤΟ)
GOOS	Global Ocean Observing System Παγκόσμιο Σύστημα Παρατήρησης των Ωκεανών

GPRS	General Packet Radio Service Γενική υπηρεσία ραδιοεκπομπής πακέτου
GRID (DataGrid)	Ειδικά δίκτυα υψηλών επιδόσεων και κλίνες δοκιμών τεχνολογίας πλέγματος (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» Ερευνητικές Υποδομές του 6 ^{ου} ΠΠ)
GTOS	Global Terrestrial Observing System Παγκόσμιο Σύστημα Παρατήρησης της Γης
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Point Κρίσιμα σημεία ελέγχου της εκτίμησης κινδύνων
Host	Φορέας υποδοχής
HRM	Human Resources and Mobility Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα
ICT	Information and communications technologies Τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών
ICZM	Integrated Coastal Zone Management Ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών
IETF	Internet Engineering Task Force Ομάδα δράσης για τη μηχανική διαδικτύου
ILL	Laue Langevin Institute Ινστιτούτο Laue Langevin
IMS	Intelligent Manufacturing Systems Initiative Πρωτοβουλία ευφυούς συστήματος βιομηχανικής παραγωγής
INTAS	International Association for the promotion of cooperation with scientists from NIS of the former Soviet Union Διεθνής Ένωση για την προώθηση της συνεργασίας με τους επιστήμονες από τα ΝΑΚ (Νέα Ανεξάρτητα Κράτη) της πρώην Σοβιετικής Ένωσης
IP	Internet Protocol: Διαδικτυακό Πρωτόκολλο
IPR	Intellectual Property Rights Δικαιώματα Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας
IPs	Integrated Projects: Ολοκληρωμένα Έργα
IPv6	Internet Protocol version 6: Διαδικτυακό Πρωτόκολλο έκδοση 6 ^η
ISO	International Standards Organization Οργανισμός Διεθνών Προτύπων
IST	Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΤΚΠ)
ISTAG	Information Society Technologies Advisory Group Συμβουλευτική Επιτροπή για Τεχνολογίες της ΚτΠ
ISTC	Information Society Technologies Committee, η Επιτροπή της 2 ^{ης} θεματικής προτεραιότητας (IST)
ITER	International Thermonuclear Experimental Reactor Διεθνής θερμοπυρηνικός πειραματικός αντιδραστήρας
ITU	International Telecommunications Union Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών
JRC	Joint Research Centre (EC) Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΕΕ)
LCF/ SCF	Marie Curie Conferences and Training Courses Διαλέξεις και επιμορφωτικά μαθήματα «Μαρία Κιουρί» (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
LFRs	Less – Favoured Regions Λιγότερο ευνοημένες περιφέρειες
NoEs	Networks of Excellence (Δίκτυα Αριστείας)
NEST (New and Emerging Science and Technology)	Νέα και καινοφανή επιστημονικά και τεχνολογικά προβλήματα και προοπτικές (ο όρος αφορά το αντίστοιχο «οριζόντιο πρόγραμμα» του 6 ^{ου} ΠΠ)

NIS	Newly Independent States : Νέα Ανεξάρτητα Κράτη (ΝΑΚ)
NREN	National Education and Research Network Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Εκπαίδευσης
NSF	National Science Foundation: Εθνικό Ίδρυμα Επιστημών(ΗΠΑ)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ)
OIF	Marie Curie Outgoing International Fellowships Διεθνείς υποτροφίες εξωτερικού «Μαρία Κιουρί»
OMG	Object Management Group Ομάδα διαχείρισης αντικειμένου
QoS	Quality of Service (Ποιότητα υπηρεσιών/ιών)
RRG / IRG	Return and Reintegration Mechanisms (Marie Curie) Μηχανισμοί επανόδου και επανένταξης (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
R&D (RTD)	Research (and Technological) Development Έρευνα και (Τεχνολογική) Ανάπτυξη
RTN	Marie Curie Research Training Networks Δίκτυα ερευνητικής κατάρτισης «Μαρία Κιουρί» (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
Single European Sky	Ενιαίος Ευρωπαϊκός Ουρανός
SME	Specific SME activities Ειδικές δράσεις για μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)
SOC	Systems on a- Chip Συστήματα επί πλινθίου
Specific international co-operation activities	Ειδικές δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας
SRA	Strategic Research Agenda Στρατηγικό Πρόγραμμα Ερευνών
SSAs	Specific Support Actions Ειδικές Δράσεις Στήριξης
STIPs	Specific Targeted Innovation Projects Ειδικά Στοχοθετημένα Έργα Καινοτομίας
STREPs	Specific Targeted Research Projects Ειδικά Στοχοθετημένα Ερευνητικά Έργα
S-UMTS	Satellite-Universal Mobile Telecommunications System Δορυφορικό Παγκόσμιο Σύστημα Κινητών Επικοινωνιών
TNs	Thematic Networks Θεματικά Δίκτυα
ToK	Marie Curie Host Fellowship for the Transfer of Knowledge Υποτροφίες υποδοχής «Μαρία Κιουρί» για τη μεταφορά γνώσεων (ο όρος αναφέρεται στο «οριζόντιο πρόγραμμα» για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα)
UMTS	Universal Mobile Telecommunications System Παγκόσμιο Σύστημα Κινητών Επικοινωνιών
VR	Virtual reality Εικονική πραγματικότητα
W3C	World-Wide Web Consortium: Κοινοπραξία Διαδικτύου
WAP	Wireless Application Protocol Πρωτόκολλο Ασύρματων Εφαρμογών
WHO	World Health Organization Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ)
XML	Extensible mark-up language Επεκτάσιμη γλώσσα σήμανσης

Ελληνικές συντομογραφίες

ΓΤΟ	Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί
ΕΔΕΕ	Εθνικά Δίκτυα Έρευνας και Εκπαίδευσης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΙΕ	Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επιστημών
ΕΤΑ	Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη
ΕΤΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΧΕ	Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας
ΚΑΠ	Κοινή Αγροτική Πολιτική
ΚΓΠ	Κοινή Γεωργική Πολιτική
ΚΚΕρ	Κοινό Κέντρο Ερευνών
ΚΠΣ	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΚτΠ	Κοινωνία της Πληροφορίας
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις
ΝΑΚ	Νέα Ανεξάρτητα Κράτη
ΟΟΣΑ	Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη
ΠΟΥ	Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
ΠΠ	Πρόγραμμα Πλαίσιο
ΤΚΠ	Τεχνολογία της Κοινωνίας της Πληροφορίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εθνικοί Εκπρόσωποι για το 6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο

Α. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ

1.1.1. Επιστήμες της Ζωής, Γονιδιωματική και Βιοτεχνολογία για την Υγεία

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Αντώνης Αντωνιάδης
Καθηγητής Μικροβιολογίας
Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.
Τ.Κ. 540 06, Θεσσαλονίκη
Τηλ : 2310 999081, Fax: 2310 999149
E-mail: anton@med.auth.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Δρ Ευστάθιος Γκόνος
Δ/ντης Ερευνών, Ινστιτούτο Βιολογικών Ερευνών Ε.Ι.Ε.
Βασ. Κωνσταντίνου 48, Τ.Κ.116 35, Αθήνα
Τηλ.: 210 7273756, Fax: 210 7273677
E-mail: sgonos@eie.gr

Δρ Σωσάνα Κολυβά
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ/νση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ. 115 27, Αθήνα
Τηλ.: 210 7711519, Fax: 210 7714153
E-mail: skolyva@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Δημήτριος Κυριακίδης
Εργαστήριο Βιοχημείας, Τμήμα Χημείας, Α.Π.Θ.
Τ.Κ. 540 06, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 997771, Fax: 2310 997689
E-mail: kyr@chem.auth.gr

Καθ. Νικόλαος Ανάγνου
Ιατρική Σχολή Αθηνών, Εργαστήριο Βιολογίας
Μ. Ασίας 75, Τ.Κ. 115 27, Αθήνα
Τηλ.: 210 7462341, Fax: 210 7462050
E-mail: anagnou@med.uoa.gr

Δρ Δημήτρης Κλέτσας
Ινστιτούτο Βιολογίας, ΕΚΕΦΕ "Δ"
Τ.Κ. 153 10 Αγ. Παρασκευή, Αττική
Τηλ: 210 6503565, Fax: 210 6511767
E-mail : dkletsas@bio.demokritos.gr

1.1.2. Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Κωνσταντίνος Στεφανίδης
Ινστιτούτο Πληροφορικής (ΙΠ), Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ)
Τ.Θ. 1527, Τ.Κ. 71110, Ηράκλειο, Κρήτη
Τηλ.: 2810 391741, Fax: 2810 391740
E-mail: cs@ics.forth.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Πέτρος Γρουμπός
Δ/ντης Εργαστηρίου Αυτοματισμού & Ρομποτικής
Πανεπιστήμιο Πατρών, 26 500 Ρίο, Πάτρα
Τηλ.: 2610 997295, Fax: 2610 996449
E-mail: groumpos@ee.upatras.gr

Δρ Ξενοφών Τσιλιμπάρης
Εθνικό Δίκτυο Έρευνας & Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ)
Μεσογείων 56, Τ.Κ. 115 27, Αθήνα
Τηλ.: 210 7474261, Fax: 210 7474490
E-mail: xtsili@grnet.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Νικόλαος Καλουπτσίδης
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
Πανεπιστημιούπολη Αθηνών, Τ.Κ. 155 73, Αθήνα
Τηλ.: 210 7275304, Fax: 210 7275601
E-mail: kalou@di.uoa.gr

Καθ. Κων/νος Κυριακόπουλος
Ε.Μ.Π., Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών
Ηρώων Πολυτεχνείου 9, Τ.Κ. 157 80, Αθήνα
Τηλ.: 210 7723595, Fax: 210 7723657
E-mail: kkyria@central.ntua.gr

1.1.3 Νανοτεχνολογίες και Νανοεπιστήμες, πολυλειτουργικά υλικά βασισμένα στη γνώση και νέες διεργασίες και συστήματα παραγωγής

Εθνικός Εκπρόσωπος

Δρ Δημήτριος Νιάρχος
Δ/ντης Ερευνών ΙΕΥ, ΕΚΕΦΕ "Δ"
Τ.Κ.153 20, Αθήνα
Τηλ.: 210 6503385, 6503000, Fax: 210 6533706
E-mail: dniarchos@ims.demokritos.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Δημήτριος Βλασσόπουλος
Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών
ΙΤΕ Ινστ. Ηλεκτρονικής Δομής και Λειζερ
Τ.Θ. 1527 Βασιλικά Βουτών, 711 10 Ηρακλειο, Κρήτη
Τηλ.: 2810 391469, Fax: 2810 391305
E-mail: dvlasso@iesl.forth.gr

Δρ Γιώργος Μπόνας
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)
Διεύθυνση Διεθνούς Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, 115 27 Αθήνα
Tel: 210 7780217, Fax: 210 7714153
E-mail: bonas@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Κων/νος Κυπαρισσιδης
Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τ.Θ. 472, 54006 Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 996211 – 996212, Fax: 2310 996198
E-mail: cypress@cperi.certh.gr, cypress@vergina.eng.auth.gr

Δρ Ιωάννης Δαμιανός
Σύμβουλος Εταιρειών
9ο χλμ. Θεσσαλονίκης, Τ.Κ. 57001, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 489396, Fax: 2310 478824
E-mail: damianos@link-tech.gr

Δρ Αλκιβιάδης-Κωνσταντίνος Κεφαλάς
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Ινστιτούτο Θεωρητικής και Φυσικής Χημείας
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, Τ.Κ. 116 35, Αθήνα
Τηλ.: 210 7273840-8, Fax: 210 7273842
E-mail: ccefalas@eie.gr

1.1.4 Αεροναυτική και Διάστημα

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Χρήστος Γούδης
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Δ/ντης Ινστιτούτου Αστρονομίας και Αστροφυσικής, Πανεπιστήμιο Πατρών
Πανεπιστημιούπολη, Τ.Κ. 26500 Ρίο-Πάτρα
Τηλ.: 2610 997571-624201, 210-3490105, Fax: 210 3490106
E-mail: cgoudis@astro.noa.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Δρ Ιωάννης Γεωργαντόπουλος
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Ινστιτούτο Αστρονομίας και Αστροφυσικής
Ι. Μεταξά & Β. Παύλου, Παλαιά Πεντέλη, 15236 Αθήνα
Τηλ.: 210 8109165, Fax: 210 8040453
E-mail: ig@astro.noa.gr

Κων/νος Νικητόπουλος
Γενική Γραμματεία Ερευνας και Τεχνολογίας
Δ/νση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, 115 27 Αθήνα
Τηλ.: 210 7714379, Fax: 210 7714153
E-mail: knikit@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Βασίλης Κωστόπουλος
Τμήμα Μηχανολόγων & Αεροναυπηγών Μηχανικών
Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Μηχανικής, Πανεπιστήμιο Πατρών
Πανεπιστημιούπολη Ρίο, Τ.Κ. 26500, Πάτρα
Τηλ.: 2610 997234, 997233, Fax: 2610 992644
E-mail: kostopoulos@mech.upatras.gr

Καθ. Θεόδωρος Ματίκας
Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
153 10 Αγ. Παρασκευή Αττικής
Τηλ.: 210 6506752
E-mail: matikas@otenet.gr

Δρ Θεόδωρος Καραπάντσιος
Τμήμα Χημείας, Α.Π.Θ., 541 24 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 997772, Fax: 2310 997759
E-mail: karapant@auth.gr

1.1.5 Ποιότητα και Ασφάλεια Τροφίμων

Εθνικός Εκπρόσωπος

Δρ Νικόλαος Κατσαρός
Πρόεδρος ΕΦΕΤ
Καρύστου 5, Τ.Κ. 115 23, Αθήνα
Τηλ.: 210 6971570, Fax: 210 6971650
E-mail: katsaros@efet.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Κων/νος Μπιλιαδέρης
Α.Π.Θ., Τμήμα Γεωπονίας, Τομέας Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων
Τ.Κ. 540 06 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 998785 - 471467 Fax: 2310 998789
E-mail: biliader@agro.auth.gr

Δρ Ευθύμιος Σακελλαρίου
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ.115 10, Αθήνα
Τηλ.: 210 7752222, Fax: 210 7711427
E-mail: esak@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Παναγιώτης Σίσκος
Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Πανεπιστημιούπολη, Τ.Κ. 15771, Αθήνα
Τηλ.: 210 7274311, Fax: 210 7274311
E-mail: siskos@chem.uoa.gr

Καθ. Δημήτριος Νικολέλης
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Χημικό τμήμα
Πανεπιστημιούπολη Αθηνών, Τ.Κ.155 73, Αθήνα
Τηλ.: 210 7274577
E-mail: nikolelis@chem.uoa.gr

Καθ. Γεώργιος -Ιωάννης Νυχάς
Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ιερά Οδός 75, Τ.Κ.118 55, Αθήνα
Τηλ.: 210 5294693, Fax: 210 5294693
E-mail: gjn@aua.gr

1.1.6 Βιώσιμη Ανάπτυξη, Παγκόσμια Αλλαγή και Οικοσυστήματα Βιώσιμα Ενεργειακά συστήματα

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Εμμανουήλ Κακκαράς
Ε.Μ.Π., Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών
Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, Τ.Κ. 15780, Αθήνα
Τηλ.: 210 7723662, Fax: 210 7723663
E-mail: ekak@central.ntua.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Δρ Παναγιώτης Χαβιαρόπουλος
Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ)
19ο χλμ Λ. Μαραθώνος, Τ.Κ. 19009 Πικέρμι Αττικής
Τηλ.: 210 6603300, Fax: 210 6603301
E-mail: tchaviar@cres.gr

Χρυσούλα Διαμαντή
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ/ση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ.115 27 Αθήνα
Τηλ: 210 7458000, Fax: 210 7714153
E-mail: cdiama@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Δρ Κων/νος Μπαλάρας
Ινστιτούτο Ερευνών & Βιώσιμης Ανάπτυξης
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Ι. Μεταξά & Β. Παύλου, Τ.Κ.152 36 ,Παλαιά Πεντέλη
Τηλ.: 210 8109152, Fax: 210 8103236
E-mail: costas@meteo.noa.gr

Βιώσιμες Μεταφορές

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Μάρκος Παπαγεωργίου
Πολυτεχνείο Κρήτης
Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης
Τ.Κ. 73 100 Χανιά
Τηλ.: 28210 37289, Fax: 28210 69568
E-mail: markos@dssl.tuc.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Δρ Ευάγγελος Μπεκιάρης
Εθνικό Κέντρο Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ)
6ο χλμ οδού Χαριλάου-Θέρμης, Τ.Θ. 361, 57001 Θέρμη, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: +30 2310-498265, 210- 9844560, Fax: +30 2310-498269
E-mail: abek@certh.gr

Ιωάννης Παπαδάκης
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ/ση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα
Τηλ.: 210 7458000, Fax: 210 7714 253
E-mail: jep@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Δρ Γρηγόριος Γρηγορόπουλος
ΕΜΠ, Αναπληρωτής Καθηγητής Σχολής Ναυπηγών
Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, Τ.Κ.15780, Αθήνα
Τηλ.: 210 7721036, Fax: 210 7721032
E-mail: Gregory@central.ntua.gr

Καθ. Ελευθέριος Ιακώβου
Α.Π.Θ., Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών
Τ.Κ. 541 24 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 995970, Fax: 2310 996018
E-mail: eiakonou@auth.gr

Δρ Χάρης Αγγελόπουλος
Γεν. Δ/ντής UNICON
Λ. Δημοκρατίας 14, Τ.Κ. 151 21 Πεύκη
Τηλ.: 210 6146668, Fax: 210 8052874
E-mail: info@unicon.gr

Παγκόσμια Αλλαγή και Οικοσυστήματα

Εθνικός Εκπρόσωπος

Δρ Ευστάθιος Μπαλόπουλος
Δ/ντης Ερευνών, Ινστιτούτο Ωκεανογραφίας, ΕΛΚΕΘΕ
47 χλμ. Λεωφ. Αθηνών-Σουνίου
Τηλ.: 22910 76367, Fax: 22910 76321
E-mail : efstathios.balopoulos@hnodc.ncmr.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Δρ Ευάγγελος Παπαθανασίου
Εθνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΚΘΕ), Ινστιτούτο Ωκεανογραφίας
Τ.Θ. 712, Τ.Κ.19013, Ανάβυσσος
Τηλ.: 22910 76452, Fax: 22910 76323
E-mail: vparath@ncmr.gr

Χρυσούλα Διαμαντή
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ/νση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, Τ.κ. 115 27 Αθήνα
Τηλ: +30 210 7458000, Fax: 210 7714153
E-mail: cdiama@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Κω/νος Μακρόπουλος
Κοσμήτορας Σχολής Θετικών Επιστημών
Τμήμα Γεωλογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Πανεπιστημιούπολη Αθηνών, Τ.Κ.155 73, Αθήνα
Τηλ.: 210 7274425
E-mail: kmakrop@geol.uoa.gr

Δρ Χαράλαμπος Καμπεζίδης
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος & Βιώσιμης Ανάπτυξης
Λόφος Νυμφών Τ.Θ. 20048, Τ.Κ. 118 10 Αθήνα
Τηλ.: 210 3490119, Fax: 210 3490113
E-mail: harry@meteo.noa.gr

Δρ Στέφανος Φωτίου
Γενικός Δ/ντης Εταιρείας Business Architects
Βενιζέλου 8, Τ.Κ. 546 24 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 222268, Fax: 2310 222165
E-mail: sf@baconsult.gr

1.1.7 Πολίτες και Διακυβέρνηση στην Κοινωνία της Γνώσης

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Θεόδωρος Χατζηπαντελής
Α.Π.Θ., Τμήμα Πολιτικών Επιστημών
Τ.Κ. 541 24, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 997912, Fax: 2310 991983
E-mail: chadji@polsci.auth.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Παναγιώτης Λιαργκόβας
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τ.Κ 22 100 Τρίπολη

Τηλ.: 2421 74921, Fax: 2421 74772

Αλεξάνδρα Κατσούρη
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ/νη Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα
Τηλ: 210 7711519, Fax: 210 7714153
E-mail: akats@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Δρ Χαρίλαος Σανδαλίδης
Ηλεκτρονικός Μηχανικός & Μηχ. Υπολογιστών
Συνήγορος του Πολίτη
Χατζηγιάννη Μέξη 5, Τ.Κ.11 528, Αθήνα
Τηλ: 2310 902393
E-mail: hsand@tee.gr, sandalidis@hotmail.com

Καθ. Νικόλαος Κοκοσαλάκης
Πάντειο Πανεπιστήμιο, Συγγρού 134, Τ.Κ.115 10, Αθήνα
Τηλ.: 210 9238473,9236077, Fax: 210 9238290
E-mail: nkokosa@panteion.gr

Δρ Ευθυμία Αμανατίδου
ΑΤΛΑΝΤΙΣ Συμβουλευτική Α.Ε.
Εθνικής Αντίστασης 17, Τ.Κ.561 63 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 730911 - 524854
E-mail: amanatidou@atlantisresearch.gr

Καθ. Νικόλαος Αβούρης
Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα ΗΜΤΥ
Εθνικής Αντίστασης 17, Τ.Κ.561 63 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2610 991040
E-mail: N.Avouris@ee.upatras.gr

Οριζόντια Θέματα που αφορούν το σύνολο του 1ου Ειδικού Προγράμματος και στις Ειδικές δραστηριότητες

Εθνικός Εκπρόσωπος
Δρ Γεράσιμος Παπαδόπουλος
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Δ/ντής Έρευνών, Γεωδυναμικό Ινστιτούτο
Τ.Θ. 20048, Τ.Κ. 118 10 Αθήνα
Τηλ.: 210 3490165, Fax: 210 3490180
E-mail: g.papad@egelados.gein.noa.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι
Καθ. Κώστας Κομνίτσας
Πολυτεχνείο Κρήτης, Τμήμα μηχανικών ορυκτών πόρων
Τ.Κ. 73100, Κρήτη
Τηλ.: 28210 37686, Fax: 28210 69554
E-mail: komni@mred.tuc.gr

Δρ Αλίκη Παππά
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ/νη Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας

Μεσογείων 14-18
Τ.Κ.115 27, Αθήνα
Τηλ.: 210 7758046, Fax: 210 7714153
E-mail: a.pappa@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Σωκράτης Κάτσικας
Πρύτανης Πανεπιστημίου Αιγαίου
Τ.Κ. 81 100, Μυτιλήνη
Τηλ.: 22510 36011, 210 6492112, Fax: 22510 36019
E-mail: ska@aegean.gr

Καθ. Αναστάσιος Ζουμπούλης
Α.Π.Θ., Τμήμα Χημείας, Σχολή Θετικών Επιστημών
Τ.Κ. 54 124 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 997794, Fax: 2310 997794
E-mail: zoubouli@chem.auth.gr

Καθ. Αθανάσιος Τριανταφύλλου
Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών
Τ.Κ. 26 500 Πάτρα
Τηλ.: 2610 997764, Fax: 2610 996155
E-mail: ttriant@upatras.gr

Δρ Γιώργος Μπόνας
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)
Διεύθυνση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, 115 27 Αθήνα
Τηλ.: 210 7780217, Fax: 210 7714153
E-mail: bonas@gsrt.gr

B. ΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ
2.1 Έρευνα και Καινοτομία

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Φιλομήλα Κομνηνού
Α.Π.Θ., Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήμα Φυσικής
Τ.Κ. 541 24 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 998195, Fax: 2310 998589
E-mail: komnhnoug@auth.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Μιχάλης Π. Μπεκάκος
Δημοκρίτειο Πανεπιστημίου Θράκης
Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
Βασ. Σοφίας 12, Τ.Κ. 67 100, Ξάνθη
Τηλ.: 25410 79579, Fax: 25410 79584
E-mail: mbekakos@ee.duth.gr

Νίκος Κωνσταντόπουλος
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)
Διεύθυνση Προγραμματισμού και Σχεδιασμού
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα
Τηλ.: 210 7458000, Fax: 210 7714153
E-mail: nkon@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Δημήτριος Αργιαλάς
Ε.Μ.Π., Σχολή Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών
Ηρώων Πολυτεχνείου 9
Τ.Κ. 157 80, Αθήνα
Τηλ.: 210 7722595, Fax: 210 7722776
E-mail: argialas@central.ntua.gr

Δρ Λάμπρος Πυργιώτης
Διοικητής Νοσοκομείου Ιωαννίνων
Τηλ.: 26510 45001, Fax: 26510 46618
E-mail: rpnids@otenet.gr

Καθ. Άγις Παπαδόπουλος
Α.Π.Θ., Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών
Τ.Κ. 541 24, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 996015, Fax: 2310 996012
E-mail: agis@vergina.eng.auth.gr

2.2 Ανθρώπινοι Πόροι και Κινητικότητα

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Ιωάννης Γεροθανάσης
Αντιπρύτανης Παν/μιου Ιωαννίνων
Πανεπιστημιούπολη, Τ.Κ. 451 10 Ιωάννινα
Τηλ.: 26510 97446, Fax: 26510 97200

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Ελπίδα-Νίκη Εμμανουήλ Νικολούση
Α.Π.Θ., Ιατρικό Τμήμα
Τ.Κ. 541 24, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 999066, Fax: 2310 999197
E-mail: emmanik@med.auth.gr

Ολγα Στεργίου
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα
Τηλ.: 210 7458000, Fax: 210 7714153
E-mail: oste@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Βασίλης Ρούσσης
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φαρμακευτική Σχολή, Τομέας Φαρμακογνωσίας & Χημείας
Φυσικών Προϊόντων
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, 15771 Αθήνα
Τηλ.: 210 7274592, Fax: 210 7274592
E-mail: roussis@pharm.uoa.gr

Δρ Αιμίλιος Χαρλαύτης
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Ινστιτούτο Διαστημικών Εφαρμογών & Τηλεπισκόπησης
Ι. Μεταξά και Β. Παύλου, Τ.Κ. 152 36 Αθήνα
Τηλ.: 210 8109168, Fax: 210 6138343
E-mail: ehh@space.noa.gr

Καθ. Χαρίκλεια Πετρίδου
Α.Π.Θ., Τμήμα Φυσικής
Πανεπιστημιούπολη, Τ.Κ. 541 24 Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 998077, Fax: 2310 998077

2.3 Ερευνητικές Υποδομές

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Κώστας Φωτάκης
ΙΤΕ, Δ/ντής Ινστ. Ηλεκτρονικής Δομής & Λέιζερ
Τ.Κ. 711 10 Ηράκλειο, Κρήτη
Τηλ.: 2810 391316, Fax: 2810 391318
E-mail: fotakis@iesl.forth.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Παναγιώτης Αργυράκης
Α.Π.Θ., Τμήμα Φυσικής
Τ.Κ. 541 24 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 998043, Fax: 2310 998042
E-mail: panos@physics.auth.gr

Δρ Πέτρος Τσούγκας
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ/ση Σχεδιασμού και Προγραμματισμού
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα
Τηλ.: 210 7796832, Fax: 210 7715074
E-mail: pgt@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Δρ Γεώργιος-Ανδρέας Σάντσες-Παπασπήλιου
Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας
Λ. Μεσογείων 56, Τ.Κ. 115 27, Αθήνα
Τηλ.: 210 7474243, Fax: 210 7474490
E-mail: sanchez@grnet.gr

Καθ. Αντώνιος Τζές
Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
Πανεπιστημιούπολη Ρίο, Τ.Κ. 26 500 Ρίο, Πάτρα
Τηλ.: 2610 996453, 997293, Fax: 2610 997309
E-mail: tzes@ee.upatras.gr

Καθ. Ελένη Παλούρα
Α.Π.Θ., Τμήμα Φυσικής
Τ.Κ. 541 24 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 998060, Fax: 2310 998060
E-mail: paloura@auth.gr

2.4 Επιστήμη και Κοινωνία

Εθνικός Εκπρόσωπος

Δρ Κρίτων Χριστιανόπουλος
Δ/ντής Παιδοψυχιατρικού Τμήματος, ΓΝΠΘ "ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ"
Κωνσταντινουπόλεως 49, Τ.Κ. 546 42 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 814780, Fax: 2310 239177

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Δημήτριος Λιούπης
Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Μηχανικών & Πληροφορικής

Τ.Κ.26 500 Ρίο- Πάτρα
Τηλ.: 2610 997750, Fax:2610 991909
E-mail: dliouris@cti.gr

Πηνελόπη Σπηλιώτη
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Αυτοτελές Τμήμα εκδόσεων Συνεδρίων και εκθέσεων
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα
Τηλ.: 210 7458179, Fax: 210 7713626
E-mail: lspi@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Καθ. Στάθης Ψύλλος
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Μεθοδολογίας Ιστορίας και Θεωρία της Επιστήμης
Πανεπιστημιούπολη, Τ.Κ. 157 71 Αθήνα
Τηλ.: 210 7275538, Fax: 210 7275530
E-mail: psillos@phs.uoa.gr

Καθ. Θεοφάνης Κιτσόπουλος
Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Πανεπιστημιούπολη, Τ.Κ. 714 09 Κρήτη
Τηλ.: 2810 283359, Fax: 2810 391318
E-mail: theo@iesl.forth.gr

Καθ. Νίκος Κοκοσαλάκης
Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών
Λεωφ. Συγγρού 134, 17671, Αθήνα
Τηλ.: 210 9238473, 9236077, Fax: 210 9238290
E-mail: nkokosa@panteion.gr

Οριζόντια θέματα που αφορούν το σύνολο του 2^{ου} Ειδικού Προγράμματος

Εθνικός Εκπρόσωπος

Καθ. Σέρκος Χαρουτουγιάν
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εργαστήριο Χημείας
Ιερά Οδός 75, Τ.Κ. 118 55 Αθήνα
Τηλ.: 210 5294247, Fax: 210 5294265
E-mail: sehar@aua.gr

Αναπληρωτές Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Αθανάσιος Παπαβασιλείου
Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Ιατρικής
Τ.Κ. 26 110 Ρίο-Πάτρα
Τηλ.: 2610 996144, Fax: 2610 996110
E-mail: paravas@med.upatras.gr

Μαριάννα Μποφάκου
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ/νση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας
Μεσογείων 14-18, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα
Τηλ.: 210 7780217, Fax: 210 7714153
E-mail: mabo@gsrt.gr

Εμπειρογνώμονες

Δρ Χαράλαμπος Καμπεζίδης
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
Λόφος Νυμφών, 118 10, Αθήνα
Τηλ: 210 3490119, Fax: 210 3490113
E-mail: harry@meteo.noa.gr

Δρ Χρήστος Χουσιάδας
Ινστιτούτο Πυρηνικής Τεχνολογίας, ΕΚΕΦΕ "Δ"
Τ.Κ. 153 10 Αγ. Παρασκευή
Τηλ.: 210 6503702, Fax: 210 6533431
E-mail: christos@ipta.demokritos.gr

Δρ Θεόφιλος Ιωαννίδης
Κύριος ερευνητής, ΙΤΕ/ΕΙΧΗΜΥΘ
Τ.Κ. 26 500 Πάτρα
Τηλ: 2610 965264, Fax: 2610 965223
E-mail: theo@iceht.forth.gr

Γ. EURATOM

Πυρηνική σχάση

Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Γιώργος Γιαδικιάρου
Πυρηνική Τεχνολογία, Πολυτεχνείο Ζυρίχης
ETH-Zentrum CLT, CH-8092 Zurich
Τηλ.: +411 6324615, Fax: +4116321166
E-mail: Yadi@ethz.ch

Καθ. Σίμος Σιμόπουλος
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Πρόεδρος Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ
Ηρώων Πολυτεχνείου 9, 15780 Ζωγράφου, Αθήνα
Τηλ.: 210 7722910, 7722920, Fax: 210 7722914
E-mail: ssimop@central.ntua.gr, ses@nuclear.ntua.gr

Πυρηνική σύντηξη

Εθνικοί Εκπρόσωποι

Καθ. Ιωάννης Βομβορίδης
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανολόγων
Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Τομέας Ηλεκτροεπιστήμης
Ηρώων Πολυτεχνείου 9, 15773 Ζωγράφου, Αθήνα
Τηλ.: 210 7723684, Fax: 210 7723513
E-mail: vomvor@central.ntua.gr

Καθ. Κυριάκος Χιτζανίδης
Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανολόγων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Ε.Μ.Π.
Ηρώων Πολυτεχνείου 9, 15773 Ζωγράφου, Αθήνα
Τηλ.: 210 7723685 - 2469 - 2470, Fax: 210 7723513
E-mail: kyriakos@central.ntua.gr

Δρ Παρασκευάς Λαλούσης
Ινστιτούτο Ηλεκτρονικής Δομής και Λείζερ, Ι.Τ.Ε.
Τ.Κ. 711 10, Ηράκλειο, Κρήτη
Τηλ.: 2810 391827, Fax: 210 391305
E-mail: lalouis@iesl.forth.gr

Συνοπτικός Οδηγός για το 6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο
Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης
2^η αναθεωρημένη έκδοση

Συντακτική ομάδα: Μ. Κουτροκόη, Γ. Τζένου
Επιμέλεια: Π. Πατρινού

Copyright ΕΚΤ, 2004

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Εθνικό Σημείο Επαφής
για το 6^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο της ΕΕ

Θεματικές Προτεραιότητες

- Βιολογικές επιστήμες, γονιδιωματική και βιοτεχνολογία στην υπηρεσία της υγείας (Life sciences, genomics, and biotechnology for health)
- Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας (IST: Information Society Technologies)
- Πολίτες και διακυβέρνηση στην κοινωνία της γνώσης (Citizens and governance in a knowledge-based society)

«Οριζόντια» Προγράμματα

- Ερευνητικές Υποδομές (Research Infrastructures)
- Ανθρώπινοι πόροι και κινητικότητα (Human Resources & Mobility)
- Έρευνα και Καινοτομία (Research and Innovation)
- Επιστήμη και Κοινωνία (Science and Society)
- Έρευνα με αντικείμενο τη διερεύνηση νέων και καινοφανών επιστημονικών και τεχνολογικών προβλημάτων και προοπτικών (NEST: New and Emerging Science and Technologies)

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
Εθνικό Σημείο Επαφής: Δρ Ε. Σαχίνη
Λ. Βασ. Κων/νου 48
116 35 Αθήνα
e-mail: ncp@ekt.gr
http://www.ekt.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
N A T I O N A L
D O C U M E N T A T I O N
C E N T R E